

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA

2011–2013 METŲ PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ BENDRIEJI UGDYMO PLANAI

Vilnius
2011

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL 2011–2013 METŲ PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ BENDRŲJŲ UGDYMO PLANŲ PATVIRTINIMO

2011 m. birželio 7 d. Nr. V-1016
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804) 56 straipsnio 12 punktu:

1. T v i r t i n u 2011–2013 metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendruosius ugdymo planus (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2011 m. rugsėjo 1 d.

Švietimo ir mokslo ministras

Gintaras Steponavičius

Turinys

I skyrius. Bendrosios nuostatos.....	6
II skyrius. Ugdymo programų vykdymo bendrosios nuostatos	7
I skirsnis. Ugdymo proceso organizavimo trukmė.....	7
II skirsnis. Mokyklos ugdymo plano rengimas formuojant ir įgyvendinant mokyklos ugdymo turinį	8
III skirsnis. Mokinio individualaus ugdymo plano sudarymas	10
IV skirsnis. Mokyklos mokymosi aplinka.....	10
V skirsnis. Ugdymo diferencijavimas	11
VI skirsnis. Dalykų mokymo intensyvinimas.....	12
VII skirsnis. Ugdymo turinio integravimas.....	12
VIII skirsnis. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas.....	12
IX skirsnis. Mokinių mokymosi krūvio reguliavimas	13
X skirsnis. Neformaliojo vaikų švietimo organizavimas mokykloje	14
XI skirsnis. Ugdymo karjerai organizavimas.....	14
XII skirsnis. Ugdymo proceso organizavimas mokykloje, kurioje įteisintas tautinės mažumos kalbos mokymas arba mokymas tautinės mažumos kalba	15
XIII skirsnis. Kitos galimybės mokyti gimtosios kalbos įgyvendinant pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas.....	15
XIV skirsnis. Išvykstančių Lietuvos Respublikos piliečių, atvykstančių užsieniečių, turinčių teisę nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, lietuvių kilmės užsieniečių ir išeivių vaikų ugdymo organizavimas.....	15
XV skirsnis. Mokinių mokymas namie ir savarankiško mokymosi organizavimas	16
XVI skirsnis. Mokymosi organizavimas išlyginamosiose klasėse ar grupėse	16
XVII skirsnis. Ugdymo organizavimas jungtinėse klasėse	16
XVIII skirsnis. Laikinių grupių sudarymas, klasių dalijimas	17
III skyrius. Pagrindinio ugdymo programos vykdymas	18
I skirsnis. Pagrindinio ugdymo programos vykdymo bendrosios nuostatos.....	18
II skirsnis. Pagrindinio ugdymo vykdymas kartu su dailės, muzikiniu, meniniu, sportiniu ugdymu	18
III skirsnis. Ugdymo sričių mokymo organizavimas	18
IV skirsnis. Ugdymo programų vykdymas jaunimo mokyklose, vaikų socializacijos centruose ir bendrojo ugdymo mokyklose, veikiančiose laisvės atėmimo vietose.....	23
V skirsnis. Pagrindinio ugdymo programos antrosios dalies įgyvendinimas kartu su profesinio mokymo programa.....	24

IV skyrius. Vidurinio ugdymo programos vykdymas.....	27
I skirsnis. Vidurinio ugdymo programos vykdymo bendrosios nuostatos	27
II skirsnis. Vidurinio ugdymo vykdymas kartu su dailės, muzikiniu, meniniu ir sportiniu ugdymu	28
III skirsnis. Ugdymo sričių mokymo organizavimas	28
IV skirsnis. Vidurinio ugdymo programos įgyvendinimas kartu su profesinio mokymo programa.....	34
V skirsnis. Vaikų, besigydančių stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, ugdymo organizavimas..	36
V skyrius. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų), ugdymo organizavimas	37
I skirsnis. Bendrosios nuostatos	37
II skirsnis. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, pažangos ir pasiekimų vertinimas.....	38
III skirsnis. Specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos teikimas.....	39
IV skirsnis. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymas namie	39
V skirsnis. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių ir besimokančių pagal bendrojo ugdymo programas, ugdymas	40
VI skirsnis. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių ir besimokančių pagal pritaikytas bendrojo ugdymo programas, ugdymas.....	41
VII skirsnis. Apakusių 18 metų ir vyresnių asmenų socialinis ugdymas.....	43
VI skyrius. Suaugusiųjų bendrojo ugdymo programų įgyvendinimas.....	44
I skirsnis. Suaugusiųjų bendrojo ugdymo programų įgyvendinimo bendrosios nuostatos	44
II skirsnis. Suaugusiųjų bendrojo ugdymo programų įgyvendinimas.....	45
III skirsnis. Suaugusiųjų vidurinio ugdymo programos įgyvendinimas	47
IV skirsnis. Suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimas moduliniu būdu.....	50
V skirsnis. Suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimas neakivaizdiniu būdu.....	53

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo
ir mokslo ministro 2011 m. birželio 7 d.
įsakymu Nr. V-1016

2011–2013 METŲ PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ BENDRIEJI UGDYMO PLANAI

I skyrius. Bendrosios nuostatos

1. 2011–2013 metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrieji ugdymo planai (toliau – Bendrieji ugdymo planai) reglamentuoja pagrindinio, vidurinio ugdymo programų, mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, pritaikytų programų, suaugusiųjų bendrojo ugdymo programų (toliau – Ugdymo programos) ir su šiomis programomis susijusių neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimą. Vadovaujantis Bendraisiais ugdymo planais ir kitais teisės aktais sudaromi 2011–2012 ir 2012–2013 mokslo metų mokyklos ugdymo planai.

2. Bendrųjų ugdymo planų tikslai:

2.1. apibrėžti Ugdymo programų vykdymo bendruosius reikalavimus;

2.2. padėti mokykloms formuoti ugdymo turinį ir organizuoti procesą taip, kad kiekvienas besimokantis pasiektų geresnius ugdymo(si) rezultatus ir įgytų mokymuisi visą gyvenimą būtinų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų.

3. Bendrųjų ugdymo planų uždaviniai:

3.1. nustatyti pamokų skaičių, skirtą pagrindinio ir vidurinio ugdymo programoms įgyvendinti;

3.2. numatyti gaires ugdymo procesui mokykloje įgyvendinti ir ugdymui pritaikyti pagal mokinių mokymosi poreikius;

3.3. pateikti rekomendacijas mokyklos ugdymo turiniui, planui ir mokymosi aplinkai kurti.

4. Bendruosiuose ugdymo planuose vartojamos sąvokos:

Dalyko modulis – apibrėžta, savarankiška ir kryptinga ugdymo programos dalis.

Kontrolinis darbas – žinių, gebėjimų, įgūdžių demonstravimas arba mokinio žinioms, gebėjimams, įgūdžiams patikrinti skirtas ir formaliai vertinamas darbas, kuriam atlikti skiriama ne mažiau kaip 30 minučių.

Išlyginamoji klasė – klasė, sudaryta iš mokinių, nutraukusių mokymąsi ar nesimokiusių kai kurių bendrojo ugdymo dalykų.

Laikinoji grupė – mokinių grupė dalykui pagal modulį mokytis, diferencijuotai mokytis dalyko ar mokymosi pagalbai teikti.

Mokyklos ugdymo planas – mokykloje vykdomų ugdymo programų įgyvendinimo aprašas, parengtas vadovaujantis Bendraisiais ugdymo planais.

Pamoka – pagrindinė nustatytos trukmės nepertraukiamo mokymosi organizavimo forma.

Specialioji pamoka – pamoka mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, skirta įgimtiems ar įgytiems sutrikimams kompensuoti, išskirtiniams asmens gabumams ugdyti.

Specialiosios pratybos – švietimo pagalbos teikimo forma mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, padedanti įveikti mokymosi sunkumus ir sutrikimus.

Kitos Bendruosiuose ugdymo planuose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804) ir kituose švietimą reglamentuojančiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II skyrius. Ugdymo programų vykdymo bendrosios nuostatos

I SKIRSNIS. UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMO TRUKMĖ

5. Ugdymo organizavimas:

5.1. 2011–2012 mokslo metais:

2011–2012 mokslo metai								
Klasės	5	6	7	8	9 (gimnazijų I)	10 (gimnazijų II)	11 (gimnazijų III)	12 (gimnazijų IV)
Ugdymo proceso pradžia	09-01							
Trimestrų trukmė	1-asis 09-01–11-30 2-asis 12-01–02-29 3-iasis 03-01–06-08 (6, 10, gimnazijų I, II klasei) ir 06-01 (5 klasei)							
Rudens atostogos	10-31–11-04							
Žiemos (Kalėdų) atostogos	12-27–01-06							
Žiemos atostogos	02-17							
Pavasario (Velykų) atostogos	04-02–04-06							
Ugdymo proceso pabaiga	06-01	06-08						05-31
Ugdymo proceso trukmė savaitėmis	32	35						34
Vasaros atostogos	06-04–08-31	06-11–08-31						

5.2. 2012–2013 mokslo metais:

2012–2013 mokslo metai								
Klasės	5	6	7	8	9 (gimnazijų I)	10 (gimnazijų II)	11 (gimnazijų III)	12 (gimnazijų IV)
Ugdymo proceso pradžia	09-01							
Trimestrų trukmė	1-asis 09-01–11-30 2-asis 12-03–02-28 3-iasis 03-01–06-07 (6, 10 gimnazijų I, II klasei) ir 05-31 (5 klasei)							
Rudens atostogos	10-29–11-02							
Žiemos (Kalėdų) atostogos	12-27–01-04							
Žiemos atostogos	02-18–02-19							
Pavasario (Velykų) atostogos	03-25–03-29							
Ugdymo proceso pabaiga	05-31	06-07						05-31
Ugdymo proceso trukmė savaitėmis	32	35						34
Vasaros atostogos	06-03–08-30	06-10–08-30						

6. Ugdymo procesas įgyvendinant pagrindinio ugdymo programą gali būti skirstomas trimestrais, pusmečiais arba kitokios trukmės laikotarpiais, įgyvendinant vidurinio ugdymo programą – pusmečiais arba kitokios trukmės ugdymo laikotarpiais. Pusmečių ir kitokios trukmės ugdymo laikotarpius nustato mokyklos vadovas, suderinęs su mokyklos taryba.

7. Mokyklos, išskyrus Bendrųjų ugdymo planų 97.3 punktą, dirba penkias dienas per savaitę.

8. 5 klasių mokiniams per mokslo metus skiriamos papildomos 10 mokymosi dienų atostogos (po 5 mokymosi dienas 2 kartus per mokslo metus). Nurodomas atostogų laikas yra tik rekomenduojamas. Suderinus su mokyklos taryba atostogos gali būti skiriamos ir kitu laiku. Rekomenduojamas atostogų laikas:

8.1. 2011–2012 mokslo metais:

Atostogos prasideda	Atostogos baigiasi
2011-11-28	2011-12-02
2012-02-20	2012-02-24

8.2. 2012–2013 mokslo metais:

Atostogos prasideda	Atostogos baigiasi
2012-11-26	2012-11-30
2013-02-11	2010-02-15

9. Jei oro temperatūra 20 laipsnių šalčio ar žemesnė, į mokyklą gali nevykti 5 klasių mokiniai, esant 25 laipsniams šalčio ar žemesnei temperatūrai – 6–12 (gimnazijų I–IV) klasių mokiniai. Šios dienos įskaičiuojamos į mokymosi dienų skaičių.

10. Mokykla gali priimti sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo kilus situacijai, keliančiai pavojų mokinių sveikatai ar gyvybei, ar paskelbus ekstremalią padėtį.

11. Valstybinė mokykla (biudžetinė įstaiga), vykdanči ugdymą tautinės mažumos kalba, suderinusi su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, savivaldybės mokykla (biudžetinė įstaiga), vykdanči ugdymą tautinės mažumos kalba, suderinusi su savivaldybės vykdomosios institucijos ar jos įgaliotu asmeniu, valstybinė ir savivaldybės mokykla (viešoji įstaiga) ir nevalstybinė mokykla, vykdanči ugdymą tautinės mažumos kalba, suderinusi su savininku (dalyvių susirinkimu), gali keisti žiemos (Kalėdų) ir pavasario (Velykų) atostogų datas.

II SKIRSNIS. MOKYKLOS UGDYMO PLANO RENGIMAS FORMUOJANT IR ĮGYVENDINANT MOKYKLOS UGDYMO TURINĮ

12. Mokyklos ugdymo turinys formuojamas atrenkant ir pritaikant ugdymo turinį pagal mokyklos tikslus, konkrečius mokinių ugdymo(si) poreikius.

13. Formuojant mokyklos ugdymo turinį remiamasi švietimo stebėsenos, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo ugdymo procese informacija, pasiekimų tyrimų, mokyklos veiklos įsivertinimo ir išorinio vertinimo duomenimis.

14. Bendrosiose programose dalyko turinys pateikiamas dvejiems mokslo metams ir pamokų skaičius Bendruosiuose ugdymo planuose taip pat nurodomas dvejiems mokslo metams. Mokykla, įgyvendindama mokyklos ugdymo turinį, savo sprendimu pamokas per dvejus metus gali skirstyti ir kitaip, nei nurodoma Bendruosiuose ugdymo planuose.

15. Mokyklos formuojamo ugdymo turinio dalį sudaro mokykloje vykdoma kultūrinė, meninė, pažintinė, kūrybinė, sportinė, praktinė, socialinė, prevencinė ir kitos veiklos, siejamos su mokyklos tikslais, mokinių mokymosi poreikiais. Šioms veikloms per mokslo metus būtina skirti nuo 30 iki 60 pamokų (iki 10 mokymosi dienų). Ji organizuojama mokyklos pasirinktu laiku.

16. Mokyklos ugdymo turinys formuojamas ir įgyvendinamas vadovaujantis Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose ir Vidurinio ugdymo bendrosiose programose (toliau – Bendrosios programos) apibrėžtais mokinių pasiekimais, Bendraisiais ugdymo planais ir mokykloje priimtais susitarimais, sprendimais dėl:

16.1. bendrųjų kompetencijų, gyvenimo įgūdžių ugdymo, prevencinių ir kitų švietimo ir mokslo ministro patvirtintų ar mokykloje parengtų programų integravimo į mokyklos ugdymo turinį;

16.2. pasirenkamųjų dalykų ir dalykų modulių, modulių programų pasiūlos ir rengimo (nesant švietimo ir mokslo ministro patvirtintų);

16.3. pagilinto dalykų mokymo pagal platesnę programą nei bendroji dalyko programa, kryptingo me-

ninio ugdymo – nuodugnesnio ir platesnio meno srities gebėjimų ugdymo nei numatytas Bendrosiose programose, antrosios užsienio kalbos mokymo;

16.4. Bendrųjų programų skirstymo į savarankiškus baigtinius modulius (toliau – modulio programos) atsižvelgiant į specifinius konkrečios mokyklos ar mokinių grupės poreikius;

16.5. dvikalbio ugdymo organizavimo;

16.6. mokinių socialinės veiklos organizavimo, atsižvelgiant į mokinių, mokyklos ir vietos bendruomenės poreikius;

16.7. dalykų mokymui Bendruosiuose ugdymo planuose skiriamų pamokų skaičiaus didinimo ar mažinimo (perskirstymo) derinant su Bendrųjų programų turiniu ir atsižvelgiant į praėjusių mokslo metų mokyklos ugdymo plano įgyvendinimą ir galimybes;

16.8. dalyko mokymo intensyvinimo, mokinio pasirinkto dalyko, dalyko kurso ar dalyko modulio, mokėjimo lygio pakeitimo tvarkos;

16.9. klasių dalijimo, laikinųjų (mobiliųjų) grupių sudarymo ir skaičiaus, atsižvelgiant į skirtas mokymo lėšas;

16.10. mokymosi sąlygų sudarymo mokiniams mokytis ne tik klasėje, bet ir įvairiose aplinkose; mokymo ir mokymosi išteklių įgijimo ir naudojimo keliamais mokyklos tikslams įgyvendinti;

16.11. ugdymo turinio planavimo principų ir laikotarpių.

17. Mokykloje vykdomoms ugdymo programoms ir mokyklos ugdymo turiniui įgyvendinti rengiamas mokyklos ugdymo planas grindžiamas demokratiškumo, subsidiarumo, prieinamumo, bendradarbiavimo principais, įtraukiant mokytojus, mokinius, tėvus (globėjus, rūpintojus), vietos bendruomenę.

18. Mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo organizuoja mokyklos ugdymo plano rengimą. Mokykloje susitariama dėl mokyklos ugdymo plano turinio, struktūros ir formos. Mokyklos ugdymo planas gali būti rengiamas vieniems ar dvejiems mokslo metams.

19. Mokyklos ugdymo plane rekomenduojama pateikti jį rengiant susitarimu pasiektus sprendimus dėl:

19.1. tikslų ir nuostatų, kaip bus formuojamas ir įgyvendinamas mokyklos ugdymo turinys;

19.2. dalykui skiriamų pamokų skaičiaus konkrečioje klasėje;

19.3. priemonių, kurios bus taikomos numatytiems mokinių rezultatams pasiekti ar gerinti;

19.4. ugdymo turinio integravimo;

19.5. ugdymo turinio diferencijavimo įgyvendinimo, siūlomų pasirinkti dalykų, dalykų modulių, dalykų kursų, laikinųjų (mobiliųjų) mokinių grupių sudarymo principų ir kt.;

19.6. mokinio pasiekimų ir pažangos vertinimo būdų ir laikotarpių;

19.7. mokinio individualaus ugdymo plano sudarymo reikalavimų;

19.8. švietimo pagalbos teikimo mokiniui galimybių ir būdų;

19.9. neformaliojo švietimo veiklos pasiūlos, organizavimo būdų;

19.10. pamokų, skiriamų mokinių ugdymo poreikiams tenkinti, naudojimo. Šios pamokos gali būti skiriamos pasirenkamiesiems dalykams, dalykų moduliams, ugdymo diferencijavimui ir kitai veiklai (mokymo(si) pagalbai, konsultacijoms ir kt.), kuri prisidėtų prie nuoseklaus mokinių kompetencijų ugdymo. Trumpo laikotarpio konsultacijos neįskaitomos į mokinio mokymosi krūvį;

19.11. bendradarbiavimo būdų su mokinių tėvais ir kitomis įstaigomis, įmonėmis ar asociacijomis;

19.12. kitų mokyklos ugdymo turinio įgyvendinimo nuostatų.

20. Mokykla sprendimų dėl ugdymo organizavimo neprivalo kasmet atnaujinti, jei jie atitinka Bendrųjų ugdymo planų nuostatas ir mokyklos išskeltus ugdymo tikslus.

21. Bendruosiuose ugdymo planuose nenumatytais atvejais mokykla ugdymo proceso metu gali koreguoti mokyklos ugdymo plano įgyvendinimą arba mokinio individualų ugdymo planą atsižvelgdama į mokymo lėšas ir išlaikydama minimalų pamokų skaičių dalykų bendrosioms programoms įgyvendinti.

22. Mokykla, pasirinkusi kitokį ugdymo proceso organizavimo būdą nei numatytas Bendruosiuose ugdymo planuose, turi jį suderinti: valstybinė mokykla (biudžetinė įstaiga) – su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, savivaldybės mokykla (biudžetinė įstaiga) – su savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu, valstybinė, savivaldybės mokykla (viešoji įstaiga) ir nevalstybinė mokykla – su

savininku (dalyvių susirinkimu). Pasirinktas ugdymo proceso organizavimo būdas neturi prieštarauti teisės aktams, reglamentuojantiems mokyklos veiklą.

23. Mokyklos ugdymo plane gali būti numatoma bendradarbiauti su kitais švietimo teikėjais, taip siekiant užtikrinti įgyvendinamų ugdymo programų tęstinumą, nuoseklumą, nustatytą Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo lavinimo programas tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556 „Dėl Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo lavinimo programas tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 46-1526), perimamumą ir didinti mokinių galimybes rinktis dalykus ar jų modulius ne tik savo, bet ir kitose mokyklose.

24. Mokyklos ugdymo plano projektas derinamas su mokyklos taryba, taip pat su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimu (savininku) (valstybinės, savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos ir nevalstybinės mokyklos).

25. Mokyklos ugdymo planą mokyklos vadovas tvirtina iki ugdymo proceso pradžios.

III SKIRSNIS. MOKINIO INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO SUDARYMAS

26. Siekiant padėti mokiniui sėkmingai mokytis, ugdymas individualizuojamas sudarant mokinio individualų ugdymo planą, kuriuo siekiama padėti mokiniui planuoti, kaip pagal savo išgales pasiekti aukštesnius ugdymo(si) pasiekimus, ugdytis asmeninę atsakomybę dėl sąmoningo mokymosi, gebėjimo įgyvendinti išsikeltus tikslus.

27. Individualus ugdymo planas – mokinio, besimokančio pagal vidurinio ugdymo programą ar bendrojo ugdymo programas, pritaikytas mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, pasirinkti mokytis per tam tikrą laikotarpį (pvz.: dvejus ar vienus metus, trimestrą, pusmetį ir kt.) dalykai, dalykų kursai ir moduliai, vertinimo laikotarpiai, suderinti su mokyklos galimybėmis. Kiekvienas mokinys, kuris mokosi pagal vidurinio ugdymo programą, pasirengia individualų ugdymo planą, suderintą su mokyklos galimybėmis, arba renkasi iš mokyklos siūlomų variantų. Mokinio individualaus ugdymo plano formą mokiniui siūlo mokykla.

28. Individualus ugdymo planas turi būti sudaromas mokiniui, besimokančiam savarankiškai ar mokomam namie ir pan.

29. Mokiniui, besimokančiam pagal pagrindinio ugdymo programą, gali būti sudaromas individualus ugdymo planas, atkreipiant dėmesį į besimokančiuosius, kurie patiria mokymosi sunkumų, itin sėkmingai mokosi, siekia pagerinti vieno ar kelių dalykų pasiekimus ir pan. Mokykloje susitariama dėl individualaus ugdymo plano sudarymo besimokančiajam pagal pagrindinio ugdymo programą:

29.1. individualaus ugdymo plano turinį lemia numatomi artimiausi ir tolesni mokinio ugdymo(si) tikslai ir būdai jų siekti (pvz., jame numatoma tiksliai mokinio veikla gali būti siejama su mokymosi poreikiais, norimo dalyko pasiekimų gerinimu, mokinio priimti įsipareigojimai orientuojami į mokymosi pasiekimų gerinimą);

29.2. individualus ugdymo planas gali būti sudaromas žodine, rašytine forma mokyklos nustatytam laikotarpiui.

30. Mokinio individualus ugdymo planas sudaromas ir įgyvendinamas bendradarbiaujant mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) ir mokyklos vadovams, švietimo pagalbos specialistams.

IV SKIRSNIS. MOKYKLOS MOKYMOSI APLINKA

31. Mokyklos mokymosi aplinka – tai mokyklos aplinka, kurioje įgyvendinamas mokyklos ugdymo turinys (toliau – mokymosi aplinka). Mokymosi aplinka yra mokyklos kultūros dalis ir kuriama atsižvelgiant į mokyklos tikslus ir vertybes. Ji orientuota į bendrųjų ugdymo tikslų įgyvendinimą, mokinių mokymosi poreikių įvairovės tenkinimą, individualių mokymosi tikslų nusistatymą, įsivertinimą, refleksiją. Mokyklos ugdymo plano įgyvendinimas siejamas su mokyklos mokymosi aplinka.

32. Mokymosi aplinką sudaro fizinių, psichologinių, socialinių ir kultūrinių veiksnių visuma.

32.1. Fizinei aplinkai priskiriami mokyklos pastatai, patalpos, teritorija, mokymo ir mokymosi priemonės. Visa fizinė aplinka turi padėti mokinių aktyviajam ugdymui(si), mokymuisi individualiai ir įvairaus dydžio grupėmis, praktinei ir teorinei veiklai. Mokytojams sudaromos galimybės (kiek leidžia ištekliai) dirbti inovatyviai, naudojantis šiuolaikinėmis mokymo technologijomis: spartesniu internetu, intranetu, interaktyviosiomis lentomis, kompiuteriais, modernia kabinetų ir klasių įranga, biblioteka ir kt. Mokyklos įgyjamos ir kuriamos mokymo ir mokymosi priemonės turi padėti mokiniams įgyti šiuolaikinėje besikeičiančioje visuomenėje būtinų kompetencijų, gebėjimų, nuostatų.

32.2. Mokyklos psichologinę ir socialinę aplinką lemia mokyklos bendruomenės nuostatos mokytis ir bendradarbiauti, mokinių tarpusavio, mokinių ir mokytojų emociniai santykiai, jų darbo krūviai, mokyklos vadovo, mokytojų, kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų, mokinių ir jų tėvų (globėjų, rūpintojų) bendravimas, aiški ir laiku gaunama informacija įvairiais mokyklos bendruomenės veiklos klausimais, atviri mokyklos ryšiai su vietos bendruomene.

32.3. Kultūrinė aplinka apima mokyklos puoselėjamas ir kuriamas tradicijas, mokyklos bendruomenės renginius, aplinkotyros, aplinkotvarkos, kraštotyros veiklą ugdant meilę ir pagarbą savo gyvenamajai, gimtajai vietai.

33. Mokyklos vadovas ir visa bendruomenė atsako už atviros, ramios, kūrybingos mokinių ir mokytojų mokymuisi palankios kultūros kūrimą ir palaikymą mokykloje.

V SKIRSNIS. UGDYMO DIFERENCIJAVIMAS

34. Ugdymo diferencijavimas – ugdymo tikslų, uždavinių, mokymo ir mokymosi turinio, metodų, mokymo(si) priemonių, mokymosi aplinkos, vertinimo pritaikymas mokinių skirtybėms. Jo tikslas – sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui sėkmingiau mokytis.

35. Mokiniai skiriasi turima patirtimi, motyvacija, interesais, siekais, gebėjimais, mokymosi stiliumi, pasiekimų lygiu ir kt., tai lemia skirtingus mokymosi poreikius. Diferencijuotu ugdymu atsižvelgiama į šiuos poreikius pritaikant mokiniui mokymosi uždavinius ir užduotis, ugdymo turinį, metodus, mokymo(si) priemones, tempą ir skiriamą laiką. Diferencijuotas ugdymas taip pat kompensuoja brendimo, mokymosi tempo netolygumus, atsirandančius mokinių amžiumi grįstoje vertikalios skirstymo klasėmis sistemoje.

36. Diferencijavimas gali būti taikomas:

36.1. mokiniui individualiai;

36.2. mokinių grupei:

36.2.1. tam tikriems tikslams pasiekti (pvz.: pasiekimų skirtumams mažinti, gabumams plėtoti, skirtingoms mokymosi strategijoms įgyvendinti);

36.2.2. tam tikroms veikloms atlikti (projektiniai, tiriamieji mokinių darbai, darbo grupės), kurių galima sudaryti iš mišrių arba panašių polinkių, interesų mokinių.

36.3. Mokinių perskirstymas ar priskyrimas grupei, nepažeidžiantis jų priklausymo nuolatinės klasės bendruomenei, yra laikinas – tik tam tikro dalyko pamokoms arba tik tam tikroms užduotims atlikti. Dėl pergrupavimo tikslų ir principų turi būti tariamasi su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), jis neturi daryti žalos mokinio savivertei, tolesnio mokymosi galimybės, mokinių santykiams klasėje ir mokykloje.

36.4. Mokykla analizuoja, kaip ugdymo procese įgyvendinamas diferencijavimas, kaip mokiniams sekasi pasiekti dalykų bendrosiose programose numatytus pasiekimus, ir priima sprendimus dėl tolesnio ugdymo diferencijavimo. Priimant sprendimus atsižvelgiama į mokinio mokymosi motyvaciją ir ugdymo turinio pasirinkimą, individualią pažangą ir sąmoningai keliamus mokymosi tikslus.

VI SKIRSNIS. DALYKŲ MOKYMO INTENSYVINIMAS

37. Mokykla gali intensyvuoti atskirų dalykų mokymą: Bendruosiuose ugdymo planuose dvejiems metams nustatytą pamokų skaičių skirti vieniems metams ar trumpesniai laikotarpiui ir dalyko bendrojoje programoje numatytus pasiekimus pasiekti per metus ar trumpesnę laikotarpį. Dalyko pamokos gali būti intensyvinamos ir per savaitę. Dalyko mokymas gali būti intensyvinamas ir pavieniam mokiniui.

38. Sprendimus dėl dalykų intensyvinimo pagal pagrindinio ar pagal vidurinio ugdymo programą priima mokykla, derindama mokyklos ir mokinių mokymosi poreikius. Dorinio ugdymo dalyko mokymą galima intensyvuoti tik įgyvendinant vidurinio ugdymo programą.

39. Dalyko mokymo intensyvinimo metu negali būti viršijamas maksimalus mokiniui privalomų pamokų skaičius per savaitę.

VII SKIRSNIS. UGDYMO TURINIO INTEGRAVIMAS

40. Mokykla gali integruoti: kelių dalykų ugdymo turinį, kai kurias kelių dalykų temas ar problemas, integruojamųjų programų ir dalykų ugdymo turinį.

41. Integruotoje pamokoje turi būti siekiama dalykų bendrosiose programose numatytų rezultatų.

42. Mokykla analizuoja, kaip ugdymo procese įgyvendinamas ugdymo turinio integravimas, kaip mokiniams sekasi pasiekti dalykų bendrosiose programose numatytus rezultatus, ir priima sprendimus dėl tolesnio turinio integravimo tikslingumo.

43. Integruotų pamokų apskaitai užtikrinti (jei pamokoje dirba du mokytojai) būtina integruojamų dalykų pamokų turinį dienyne įrašyti tų dalykų apskaitai skirtuose puslapiuose.

VIII SKIRSNIS. MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

44. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas yra mokyklos ugdymo turinio dalis ir turi derėti su keliais ugdymo tikslais ir ugdymo proceso organizavimu. Vertinant mokinių pažangą ir pasiekimus ugdymo procese vadovaujamosi Bendrosiomis programomis, Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ISAK-256 (Žin., 2004, Nr. 35-1150). Planuojant mokinių, pradedančių mokytis pagal pagrindinio ugdymo programą, pažangos ir pasiekimų vertinimą atsižvelgiama į pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo apraše pateiktą informaciją.

45. Ugdymo procese turėtų vyrauti mokyti padedantis vertinimas – formuojamasis vertinimas, kuris rodo, ką konkrečiai mokiniai geba, yra pasiekę ir ką dar turi pasiekti ar tobulinti, mokiniai mokomi vertinti kitus ir patys įsivertinti.

46. Mokinių pasiekimų patikrinimas diagnostikos tikslais vykdomas reguliariai, pagal dalyko mokymosi logiką ir mokyklos susitarimus: mokiniai atlieka kontrolinius darbus ar kitas apibendrinamąsias užduotis, kurios rodo tam tikro laikotarpio pasiekimus ir yra įvertinamos sutartine forma (pažymiais ar kaupiamaisiais balais ir kt.). Atliekant diagnostinį vertinimą atsižvelgiama į formuojamojo vertinimo metu surinktą informaciją. Diagnostinio vertinimo informaciją būtina panaudoti analizuojant mokinių pažangą ir poreikius, keliant tolesnius mokymo ir mokymosi tikslus.

47. Mokykla, siekdama padėti kiekvienam mokiniui pagal išgales pasiekti aukštesnius ugdymo(si) rezultatus:

47.1. užtikrina mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo būdų ir formų (ypač taikomų toje pačioje klasėje dirbančių mokytojų) dermę mokykloje, vertinimo metu sukauptos informacijos sklaidą;

47.2. kartu su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) aptaria mokinių daromą pažangą, mokymosi pasiekimus ir numato būdus gerinti mokinio ugdymo(si) pasiekimus, prirėkus koreguoja mokinio individualų ugdymo planą;

47.3. mokyklos nustatyta tvarka informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie mokinių mokymosi pažangą ir pasiekimus;

47.4. numato būdus ir galimybes mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu peržiūrėti gautus pasiekimų įvertinimus.

48. Mokykla priima sprendimus dėl mokinių pažangos ir pasiekimų, pasirenkamųjų dalykų ir dalykų modulių vertinimo būdų ir pasiekimų vertinimo baigus modulio programą ar jos dalį, vertinimo laiko, išskyrus atvejus, kai pasiekimų vertinimo datos nustatytos švietimo ir mokslo ministro.

49. Mokinių, besimokančių pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, pažanga ir pasiekimai vertinami pagal Bendrosiose programose aprašytus pasiekimus taikant 10 balų vertinimo sistemą. Mokykla gali rinktis kitas vertinimo sistemas, vertinimo laikotarpius, bet privalu numatyti įvertinimų konvertavimo į dešimtbalę sistemą būdą ir laiką.

50. Dalykų mokymosi pasiekimai trimestro, pusmečio, modulio ar kt. laikotarpio pabaigoje įvertinami pažymiu ar įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“. Įrašas „atleista“ įrašomas, jeigu mokinys yra atleistas pagal gydytojo rekomendaciją ir mokyklos vadovo įsakymą, įrašas „neatestuota“, – jeigu mokinio pasiekimai nėra įvertinti.

51. Mokinių, kurie mokosi dalykų modulių, pasiekimai gali būti vertinami pažymiu ar kitu būdu (įskaita, kaupiamuoju balu ir kt.), jie įskaitomi į atitinkamo dalyko programos pasiekimų įvertinimą.

52. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių pasiekimai kūno kultūros pratybose vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

IX SKIRSNIS. MOKINIŲ MOKYMO SI KRŪVIO REGULIAVIMAS

53. Mokyklos vadovas arba jo paskirtas asmuo:

53.1. organizuoja ir vykdo mokinių mokymosi krūvio bei mokiniams skiriamų namų darbų stebėseną ir kontrolę;

53.2. organizuoja mokytojų bendradarbiavimą sprendžiant mokinių mokymosi krūvio optimizavimo klausimus;

53.3. užtikrina, kad mokiniams per dieną nebūtų skiriama daugiau kaip vienas kontrolinis darbas. Apie kontrolinį darbą mokinius būtina informuoti ne vėliau kaip prieš savaitę. Nerekomenduojami kontroliniai darbai po atostogų ar šventinių dienų.

54. Mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, rekomenduojama skirti minimalų privalomų pamokų skaičių. Maksimalus privalomų pamokų skaičius skiriamas suderinus su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais).

55. Mokinys mokyklos vadovo įsakymu gali būti atleidžiamas nuo menų (dailės, muzikos) ir kūno kultūros, o išimties atvejais – ir kitų privalomojo dalyko savaitinių pamokų (ar jų dalies) lankymo, jeigu:

55.1. mokosi dailės, choreografijos, muzikos, meno mokyklose ar yra jas baigęs;

55.2. mokosi sporto srities neformaliojo švietimo įstaigoje;

55.3. yra nacionalinių ar tarptautinių olimpiadų, konkursų per einamuosius mokslo metus nugalėtojas;

55.4. mokosi stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, sanatorijos mokykloje;

55.5. mokosi laisvės atėmimo vietose, kur įgyvendinamos suimtųjų ir nuteistųjų užimtumo programos (sporto, informacinių technologijų ir kt.).

56. Mokinys, atleistas nuo atitinkamų menų ar sporto srities dalykų pamokų, tuo metu gali užsiimti kita veikla arba mokytis individualiai. Mokykla užtikrina nuo pamokų atleistų mokinių saugumą ir užimtumą, išskyrus atvejus, numatytus Bendrųjų ugdymo planų 55.5 punkte.

57. Mokykla priima sprendimus dėl menų ir sporto srities, kūno kultūros dalykų, o išimtiniais atvejais – ir kitų dalykų vertinimų, gautų mokantis pagal neformaliojo švietimo programas, įskaitymo ir perrašymo pagal 10 balų vertinimo sistemą.

58. Mokykla, įgyvendindama mokyklos ugdymo turinį, siekia optimizuoti mokinių mokymosi krūvį, todėl gali priimti sprendimus integruoti dalykus ir pan.

59. Per dieną negali būti daugiau kaip 7 pamokos, išskyrus mokyklas, įgyvendinančias pagrindinį ugdymą kartu su muzikiniu, dailės, meniniu, sportiniu ugdymu, vidurinį ugdymą kartu su muzikiniu, dailės, meniniu, sportiniu ugdymu ir vidurinį ugdymą kartu su profesiniu mokymu.

60. Mokinio, kuris mokosi pagal vidurinio ugdymo programą, pamokų tvarkaraštyje neturėtų būti daugiau kaip trys vienos pamokos trukmės laisvi laiko tarpai tarp pamokų per savaitę, o besimokančio pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį – daugiau kaip vienos pamokos trukmės laiko tarpas per savaitę. Mokinių laisvą laiką siūloma panaudoti neformaliajam švietimui, savišvietai.

X SKIRSNIS. NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ORGANIZAVIMAS MOKYKLOJE

61. Atsižvelgiant į neformaliojo švietimo ypatumus, veiklą rekomenduojama:

61.1. vykdyti aplinkose, kurios padeda įgyvendinti neformaliojo švietimo tikslus;

61.2. neformaliojo švietimo veiklai įgyvendinti skirti valandas, atsižvelgiant į veiklos pobūdį, periodiškumą, trukmę. Valandos nustatomos mokslo metams kiekvienai ugdymo programai.

62. Mokykla kiekvienų mokslo metų pabaigoje įvertina ateinančių mokslo metų mokinių neformaliojo švietimo poreikius, prireikus juos tikslina mokslo metų pradžioje ir atsižvelgdama į juos siūlo neformaliojo švietimo programas.

63. Neformaliojo vaikų švietimo programos rengiamos atsižvelgiant į bendruosius iš valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų programų kriterijus, tvirtinamus švietimo ir mokslo ministro.

64. Neformaliojo švietimo grupės mokinių skaičių mokykla nustato pagal turimų mokymo lėšų dydį.

XI SKIRSNIS. UGDYMO KARJERAI ORGANIZAVIMAS

65. Ugdymas karjerai gali būti organizuojamas ugdymo proceso dienomis, skirtomis kultūrinei, meninei, pažintinei veiklai, gali būti integruojamas į atskirų dalykų bendrąsias programas, neformalųjį švietimą, mokiniai gali rinktis mokyklos siūlomus pasirenkamuosius dalykus, suderintus su profesinio orientavimo veiklomis.

66. Informavimo karjerai tikslas – rinkti, teikti ir vertinti informaciją, reikalingą planuojant karjerą, renkant mokymąsi, studijas, profesinės veiklos sritį ar darbą (informaciją apie švietimo ir mokslo institucijas, priėmimo taisykles, studijų ir mokymo programas, kvalifikacijas, profesijas, darbo rinką, profesinės karjeros galimybes ir kt.). Šioje veikloje gali būti naudojamos įvairiomis specializuotomis interneto svetainėmis, spausdintais leidiniais, žinytais, organizuojami susitikimai su įvairių profesijų atstovais, išvykos į įmones, įstaigas, organizacijas ir pan.

67. Profesinio veiklinimo tikslas – organizuoti mokinių veiklą naudojantis realaus ar virtualaus darbo kontekstu ir aplinka, plėtojant mokinių įgūdžius ir žinias apie įvairias darbo veiklos sritis, darbą, įsidarbinimą, darbdavius ir darbuotojus.

68. Vertinimo karjerai tikslas – padėti mokiniams pažinti individualias savybes (nuostatas, žinias, supratimą, gebėjimus) ir juos įvertinti atsižvelgiant į karjeros (mokymosi, studijų ir profesinės veiklos) galimybes ir reikalavimus; šioje veikloje gali būti naudojami įvairūs klausimynai, užduotys, testai, skirti individualioms savybėms, interesams, jų sąsajoms su profesine karjera, karjeros planavimu, įgyvendinimu ir vertinimu nustatyti.

69. Konsultavimo karjerai tikslas – teikti pagalbą mokiniams planuojant karjerą, renkant mokymąsi, studijas, profesinės veiklos sritį ar darbą, sprendžiant karjeros trikdžių problemas: nustatyti ir įvertinti individualias savybes, profesijos ypatumus, karjeros galimybes, situaciją darbo rinkoje ir kt.

70. Ugdymo karjerai veiklos mokykloje gali būti organizuojamos asmenų, atsakingų už profesinio orientavimo veiklos koordinavimą mokykloje, ir vykdomos dalyvaujant klasių vadovams, įvairių dalykų mokytojams, socialiniams pedagogams, mokyklų psychologams, kitiems švietimo pagalbą teikiantiems specialistams, turintiems kompetencijų vykdyti mokinių ugdymą karjerai, siekiant veiksmingiau padėti mokiniams pasirengti gyvenimui ir darbui, pasirinkti mokymosi (studijų) kryptį.

XII SKIRSNIS. UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMAS MOKYKLOJE, KURIOJE ĮTEISINTAS TAUTINĖS MAŽUMOS KALBOS MOKYMAS ARBA MOKYMAS TAUTINĖS MAŽUMOS KALBA

71. Mokykloje, kurios nuostatuose (įstatuose) įteisintas tautinės mažumos kalbos mokymas, jos mokoma pagal gimtosios kalbos programą, kitų dalykų mokoma lietuvių kalba, išskyrus užsienio kalbos programą. Kai kurių pasirenkamųjų dalykų gali būti mokoma tautinės mažumos kalba.

72. Mokykloje, kurios nuostatuose (įstatuose) įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, pagrindinio, vidurinio ugdymo programos vykdomos dvikalbio ugdymo būdu: tautinės mažumos kalba ir lietuvių kalba:

72.1. tautinės mažumos kalbos mokoma tautinės mažumos kalba pagal gimtosios kalbos programą;

72.2. lietuvių kalbos mokoma lietuvių kalba pagal lietuvių kalbos programą;

72.3. kitų dalykų mokoma derinant tautinės mažumos kalbą ir lietuvių kalbą vienu iš šių būdų ar juos kombinuojant:

72.3.1. visų dalykų mokoma tautinės mažumos kalba, išskyrus lietuvių kalbos programą ir mokymą lietuvių kalba per tas pamokas, kai einamos ugdymo programos temos iš Lietuvos istorijos ir geografijos, pasaulio pažinimo (dalykas „Gamta ir žmogus“) ir mokoma pilietiškumo pagrindų;

72.3.2. tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu lietuvių kalba mokoma kitų pagrindinio, vidurinio ugdymo programos dalykų;

72.3.3. tėvų (globėjų, rūpintojų) pritarimu pasirinktų dalykų mokoma kalbos atžvilgiu integruotai – tautinės mažumos ir lietuvių kalba.

73. Mokykla, vykdanči ugdymo programas tautinės mažumos kalba, vadovaujasi Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro patvirtinta ugdymo lietuvių kalba tvarka bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo mokykloje.

XIII SKIRSNIS. KITOS GALIMYBĖS MOKYTIS GIMTOSIOS KALBOS ĮGYVENDINANT PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMAS

74. Mokiniai, priskiriantys save tautinėms mažumoms, užsieniečiai, turintys teisę nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje ir besimokantys mokykloje, kurioje ugdymo procesas organizuojamas ne jų gimtąja kalba, gali mokytis tautinės mažumos gimtosios kalbos kaip pasirenkamojo dalyko, jei susidaro ne mažesnė kaip 5 mokinių grupė ir yra tos kalbos mokytojas specialistas. Gimtosios kalbos mokoma vadovaujantis Tautinės mažumos kalbos mokymosi organizavimo bendrojo lavinimo mokykloje rekomendacijų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. rugpjūčio 1 d. įsakymu Nr. ISAK-1630 (Žin., 2006, Nr. 87-3420).

XIV SKIRSNIS. IŠVYKSTANČIŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ, ATVYKSTANČIŲ UŽSIENIEČIŲ, TURINČIŲ TEISĘ NUOLAT AR LAIKINAI GYVENTI LIETUVOS RESPUBLIKOJE, LIETUVIŲ KILMĖS UŽSIENIEČIŲ IR IŠEIVIŲ VAIKŲ UGDYMO ORGANIZAVIMAS

75. Mokiniai, kurie išvyksta gyventi ar (ir) mokytis į užsienį, pateikę prašymą mokyklos, kurioje jie mokėsi, vadovui, lietuvių kalbos, istorijos ar visų atitinkamos klasės dalykų gali mokytis savarankiškai švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka. Pageidaujantieji mokytis nuotolinio mokymosi būdu kreipiasi į mokyklą, vykdančią nuotolinį mokymą.

76. Užsieniečio, turinčio teisę nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, lietuvių kilmės užsieniečio, iševio užsienio mokykloje įgytus pasiekimus mokykla pripažįsta remdamasi turimais mokinio dokumentais. Prireikus organizuoja įgytų pasiekimų patikrinimą ir teikia rekomendacijas dėl tolesnio moky-

mosi: sudaro mokiniui individualų ugdymo planą programų skirtumams likviduoti, numato, kaip ir kokią pagalbą gaus mokinys.

77. Lietuvių kilmės užsieniečiu laikomas užsienietis, kurio tėvai ar seneliai arba vienas iš tėvų ar senelių yra ar buvo lietuviai ir pats asmuo pripažįsta save lietuviu. Išėjviais laikomi Lietuvos Respublikos piliečiai, ne mažiau kaip 3 metus gyvenantys užsienyje, arba užsienio valstybių piliečiai, netekę Lietuvos Respublikos pilietybės.

78. Užsieniečio, turinčio teisę nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, lietuvių kilmės užsieniečio, išėjvio, nemokančio (ar nepakankamai mokančio) lietuvių kalbos, lietuvių kalbos mokymą rekomenduojama organizuoti švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

XV SKIRSNIS. MOKINIŲ MOKYMAS NAMIE IR SAVARANKIŠKO MOKYMOSI ORGANIZAVIMAS

79. Mokiniai, negalinčiam mokytis bendrojo ugdymo mokykloje, sudaromos sąlygos mokytis švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka savarankiškai ar mokytis namie. Mokymas namie gali būti vykdomas nuotoliniu būdu arba organizuojant pamokas namie.

80. Mokiniai, mokomam per pamokas, organizuojamas namie, mokykla, suderinusi su mokinio tėvais (globėjais ar rūpintojais) ir atsižvelgdama į gydytojo rekomendacijas, rengia individualų ugdymo planą. Namie mokomam mokiniui 5–6 klasėse skiriama 12 savaitinių pamokų, 7–8 klasėse – 13, 9–10 klasėse – 15, 11–12 klasėse – 14. Dalį pamokų gydytojo leidimu mokinys gali lankyti mokykloje arba mokytis nuotoliniu būdu.

81. Suderinus su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), mokyklos vadovo įsakymu mokinys gali nesimokyti dailės, muzikos, technologijų ir kūno kultūros. Dienyne ir mokinio individualiame ugdymo plane prie mokinio nesimokomų dalykų įrašoma „atleista“. Dalis pamokų, gydytojo leidimu lankomų papildomai, įrašoma į mokinio individualų ugdymo planą.

XVI SKIRSNIS. MOKYMOSI ORGANIZAVIMAS IŠLYGINAMOSIOSE KLASĖSE AR GRUPĖSE

82. Išlyginamosios klasės (atskirais atvejais – grupės) gali būti steigiamos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos, savininko (dalyvių susirinkimo) sprendimu, kuris nustato priėmimo į išlyginamąsias klases, grupes tvarką, informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie teikiamas paslaugas, numato finansavimo galimybes.

83. Mokykla, kurioje steigiama išlyginamoji klasė ar grupė, rengia klases ar grupės ugdymo planą ir pamokų tvarkaraštį:

83.1. mokiniai išlyginamojoje klasėje ar grupėje gali mokytis visų tos klasės ugdymo plano dalykų, tik tam tikros ugdymo srities (kalbų, gamtamokslinių, socialinių, menų, tikslųjų mokslų) dalykų ar vieno dalyko. Išlyginamojoje klasėje ar grupėje negali būti mažiau kaip 5 mokiniai;

83.2. klasės ar grupės ugdymo planas sudaromas taip, kad didžiausias mokinio pamokų skaičius per savaitę neviršytų 28 pamokų. Pamokų, skirtų neformaliajam švietimui ir pamokų, skirtų mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, skaičius neturi viršyti 10 savaitinių pamokų;

83.3. mokiniams gali būti siūloma įvairių dalykų modulių: pasiekimų spragoms kompensuoti, dalyko žinioms ir gebėjimams plėtoti, naujam dalyko turiniui išmokti ir kitų.

XVII SKIRSNIS. UGDYMO ORGANIZAVIMAS JUNGTINĖSE KLASĖSE

84. Jungtinei klasei, kurioje mokosi 5–6 klasių mokiniai, skiriama 33 pamokos, 6–7 klasių mokiniai – 34 pamokos, 7–8 klasių mokiniai – 36 pamokos per savaitę. Kiekvienai jungtinei klasei skiriama po 4 neformaliojo švietimo pamokas.

85. Jungtinėje klasėje esant 15 ir daugiau mokinių, savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, savininkas (dalyvių susirinkimas), siekdamas užtikrinti bendrojo ugdymo prieinamumą, gali leisti kiekvienai jungtinei klasei didinti pamokų skaičių iki 6 papildomų pamokų, tam skiriamas papildomas finansavimas.

86. Mokykla, planuodama mokyklos ugdymo turinio įgyvendinimą, numato, kurių dalykų pamokas jungtinėje klasėje organizuos visiems klasės mokiniams vienu metu. Mokykla stebi ir analizuoja jungtinėse klasėse mokinių daromą pažangą ir, nepasiteisinus numatytam pamokų organizavimui, jį motyvuotai keičia.

XVIII SKIRSNIS. LAIKINŲJŲ GRUPIŲ SUDARYMAS, KLASIŲ DALIJIMAS

87. Mokykla, įgyvendindama pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, nustato laikinosios (mobiliosios) grupės dydį pagal skirtas mokymo lėšas. Mokinių skaičius laikinojoje (mobiliojoje) grupėje negali būti didesnis nei nustatytas didžiausias mokinių skaičius klasėje. Nesant galimybių sudaryti laikinosios (mobiliosios) grupės, mokiniai mokosi savarankiškai švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

88. Mokyklos ugdymo turiniui įgyvendinti klasė į grupes gali būti dalijama arba sudaromos laikinosios (mobiliosios) grupės dalykams mokytis:

88.1. doriniam ugdymui, jeigu tos pačios klasės mokiniai yra pasirinkę tikybą ir etiką;

88.2. informacinėms technologijoms ir technologijoms. Mokinių dalijimas į grupes priklauso nuo darbo vietų kabinetuose skaičiaus ir įrangos (Lietuvos higienos norma HN 21:2010 „Bendrojo lavinimo mokykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. V-60 (Žin., 2010, Nr. 14-678);

88.3. užsienio kalboms (1-ajai ir 2-ajai) ir lietuvių kalbai (valstybinei), jei klasėje mokosi ne mažiau kaip 21 mokinys;

88.4. kitiems dalykams mokytis, jeigu mokyklai pakanka mokymo lėšų, panaudojant mokinio ugdymo poreikiams tenkinti skirtas pamokas;

88.5. lietuvių kalbai (gimtajai) daugiakalbėje aplinkoje esančiose mokyklose, kurių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras.

III skyrius. Pagrindinio ugdymo programos vykdymas

I SKIRSNIS. PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMO BENDROSIOS NUOSTATOS

89. Mokykla, vykdydama pagrindinio ugdymo programą, vadovaujasi: Pagrindinio ugdymo programos aprašu, tvirtinamu švietimo ir mokslo ministro, Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 (Žin., 2008, Nr. 99-3848) (toliau – pagrindinio ugdymo bendrosios programos).

90. Mokykla, vykdydama pagrindinio ugdymo programą ir formuodama mokyklos ugdymo turinį, privalo užtikrinti pagrindinio ugdymo bendrosioms programoms įgyvendinti minimalų skiriamų pamokų skaičių per savaitę, nustatytą Bendrųjų ugdymo planų 111 punkte, ir gali siūlyti mokiniams pasirinkti pagilinto dalykų mokymosi programas:

90.1. lietuvių kalbos (valstybinės), užsienio kalbos ir kūno kultūros – 5 klasėje;

90.2. kitų dalykų (kaip modulių) pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį;

90.3. mokiniai gali tęsti mokymąsi arba pradėti mokytis pagal kryptingo meninio ugdymo programą.

91. Mokykla nustato ir skiria adaptacinį laikotarpį naujai atvykusiems mokiniams. Adaptaciniu laikotarpiu rekomenduojama mokinių pažangos ir pasiekimų pažymiais nevertinti.

92. Socialinė veikla pagrindiniame ugdyme yra privaloma ugdymo proceso dalis. Jai skiriama per mokslo metus ne mažiau kaip 5 pamokų (valandų) trukmės veikla, kuri gali būti vykdoma ugdymo proceso, skirto kultūrinei, meninei, pažintinei, kūrybinei, sportinei, praktinei, socialinei veiklai, metu. Socialinė veikla siejama su pilietiškumo ugdymu, mokyklos bendruomenės tradicijomis, savanorystės veikla, vykdomais projektais, kultūrinėmis ir socializacijos programomis.

93. Mokykla, formuodama ir įgyvendindama mokyklos ugdymo turinį, gali didinti ar mažinti iki 10 procentų (perskirstyti) dalykui skiriamų pamokų skaičių ir derinti su pagrindinio ugdymo bendrųjų programų turiniu.

94. Mokiniui gali būti sudaromos sąlygos pasirinkti dalykų modulius pagal polinkius ir gebėjimus, vadovaujantis Mokymosi kryptių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. ISAK-715 (Žin., 2008, Nr. 35-1260).

II SKIRSNIS. PAGRINDINIO UGDYMO VYKDYMAS KARTU SU DAILĖS, MUZIKINIU, MENINIU, SPORTINIU UGDYMU

95. Mokykla gali perskirstyti iki 25 procentų Bendruosiuose ugdymo planuose skiriamo pamokų skaičiaus ir dalykų turinio.

96. Bendras pamokų skaičius gali būti didinamas 1–2 pamokomis, o neformaliojo švietimo – 1 pamoka klasei.

97. Vykdamas pagrindinio ugdymo programą kartu su dailės ir muzikiniu ugdymu:

97.1. technologijų dalykas gali būti keičiamas menų (muzikos, dailės) technologijomis;

97.2. meninio ugdymo dalykams mokytis gali būti skiriamos neformaliajam švietimui skirtos valandos;

97.3. individualaus ugdymo pamokos, suderinus su mokytojais, mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais), mokyklos tarybos pritarimu gali būti organizuojamos šeštadieniais.

III SKIRSNIS. UGDYMO SRIČIŲ MOKYMO ORGANIZAVIMAS

98. **Dorinis ugdymas.** Dorinio ugdymo dalyką (tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikybos ar etikos dalyką) mokiniui iki 14 metų parenka tėvai (globėjai, rūpintojai), o nuo 14 metų mokinys savaran-

kiškai renkasi vieną dorinio ugdymo dalyką. Siekiant užtikrinti mokymosi tęstinumą ir nuoseklumą, etiką arba tikybę rekomenduojama rinktis dvejiems metams (5–6, 7–8, 9–10 klasėms).

99. Lietuvių kalba.

99.1. Mokykla, formuodama ugdymo turinį, gali:

99.1.1. siūlyti mokiniams rinktis pasirenkamuosius dalykus, pavyzdžiui: etninę kultūrą, lotynų kalbą, antikos kultūrą, retoriką ar kt.;

99.1.2. mokiniams, kurie nepasiekia lietuvių kalbos bendrojoje programoje numatyto patenkinamo lygio, sudaryti sąlygas išlyginti mokymosi spragas (skirti konsultacijas, siūlyti mokymąsi laikinojoje (mobiliojoje) grupėje ir kt.);

99.1.3. integruoti lietuvių kalbos ir pilietiškumo pagrindų mokymą laisvės kovų istorijai skiriant ne mažiau kaip 18 pamokų.

100. Jei mokinys yra atvykęs iš kitos valstybės, mokytis lietuvių kalbos rekomenduojama pagal jam sudarytą individualų ugdymo planą:

100.1. skirti papildomų pamokų, konsultacijų, panaudojant neformaliojo švietimo, savarankiško mokymo galimybes;

100.2. mokyklos nustatytu laikotarpiu pasiekimus vertinti pagal individualius mokymosi pasiekimus.

101. Mokiniams, kurie mokėsi pagal pagrindinio ugdymo programą mokykloje tautinės mažumos kalba ir nori tęsti mokymąsi pagal pagrindinio ugdymo programą mokykloje lietuvių mokomąja kalba, sudaromos sąlygos pasiekti bendrojoje programoje numatytus pasiekimus:

101.1. vienus mokslo metus jiems gali būti skiriama 1 papildoma lietuvių kalbos pamoka per savaitę;

101.2. jei klasėje ar keliose klasėse yra 5 ar daugiau tokių mokinių, jų grupei mokytis skiriamos 2 ar daugiau papildomų pamokų, atsižvelgiant į mokyklos turimas mokymo lėšas.

102. Užsienio kalbos.

102.1. Antrosios užsienio kalbos mokytis privaloma nuo 6 klasės, išskyrus mokyklas, kuriose mokoma tautinės mažumos kalba. Tėvai (globėjai, rūpintojai) mokiniui iki 14 metų renka, o mokinys nuo 14 iki 16 metų tėvų (globėjų, rūpintojų) pritarimu pats renkasi antrąją užsienio kalbą: anglų, latvių, lenkų, prancūzų, rusų, vokiečių ir kitas kalbas. Mokykla privalo sudaryti galimybę rinktis antrąją užsienio kalbą iš ne mažiau nei dviejų užsienio kalbų (neįskaitant mokinių pirmosios užsienio kalbos) ir sąlygas mokytis pasirinktos kalbos. Kalbai mokytis gali būti skiriama ir daugiau pamokų, negu nurodyta Bendrųjų ugdymo planų 111 punkte.

102.2. Tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu antrosios užsienio kalbos galima pradėti mokytis ir nuo 5 klasės, atsižvelgiant į mokymo lėšas ir Bendrųjų ugdymo planų 54 punktą. Antrajai užsienio kalbai mokytis gali būti skiriamos pamokos, numatytos mokinių ugdymo poreikiams tenkinti.

102.3. Mokiniui, atvykusiam iš kitos mokyklos, pageidaujantiems tęsti pradėtos užsienio kalbos mokymąsi:

102.3.1. sudaromos sąlygos kalbos mokytis savarankiškai, vadovaujantis savarankiško mokymosi tvarkos aprašu;

102.3.2. suderinus savivaldybės mokyklai (biudžetinė įstaiga) su savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu, valstybinei mokyklai (biudžetinė įstaiga) su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, mokiniui sudaromos sąlygos lankyti užsienio kalbos pamokas kitoje mokykloje ar ugdymo įstaigoje, kurioje vyksta tos kalbos pamokos.

102.4. Jeigu mokinys (tėvams (globėjams, rūpintojams) pritarus) pageidauja toliau mokytis pradėtos kalbos, o mokykla neturi reikiamos kalbos mokytojo, jis gali norimos kalbos mokytis savarankiškai arba kalbų mokykloje pagal Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose nurodytus reikalavimus (pagal Europos kalbų mokymo, mokymosi ir vertinimo skalę). Tokiais atvejais jis privalo reguliariai pildyti savo Europos kalbų aplanką ir rinkti kalbos mokėjimo lygį patvirtinančius dokumentus. Juos turi pateikti ugdymo etapo pabaigoje, o mokykla numato mokinio pasiekimų įskaitymą ir vertinimą.

103. Užsienio kalbas keisti iki vidurinio ugdymo programos pradžios galima tik tuo atveju, jei mokinys yra atvykęs iš užsienio mokyklos ar kitos mokyklos ir mokykla dėl objektyvių priežasčių negali sudaryti mokiniui galimybės tęsti jo pradėtos kalbos mokymąsi ir yra gavusi tėvų (globėjų, rūpintojų) pritarimą raš-

tu. Mokiniui sudaromos sąlygos pradėti mokytis užsienio kalbos, kurios mokosi klasė, ir įveikti programų skirtumus:

103.1. vienus mokslo metus jam skiriama 1 papildoma užsienio kalbos pamoka per savaitę;

103.2. jei toje pačioje klasėje ar keliose klasėse yra 5 ar daugiau tokių mokinių, jų grupei mokytį skiriamos 2 papildomos pamokos, jei daugiau negu vienas mokinys, atsižvelgiama į mokyklos turimas mokymo lėšas;

103.3. jei mokinys yra atvykęs iš užsienio valstybės ir mokykla nustato, kad jo užsienio kalbos pasiekimai yra aukštesni, nei numatyta pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, mokinio ir jo tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokykla įskaito mokinio pasiekimus ir perrašo mokinio pasiekimų vertinimą pagal 10 balų vertinimo sistemą. Mokiniui sudaroma galimybė tuo metu lankyti lietuvių kalbos ar kitas pamokas kitose klasėse.

104. Informacinės technologijos.

104.1. 7–8 klasėse skiriamos 35 dalyko pamokos. Siekiant nedidinti mokinių mokymosi krūvio, rekomenduojama organizuoti integruotą informacinių technologijų mokymą, pavyzdžiui, 7 klasėje pirmą pusmetį pamokas skirti informacinių technologijų kursui (apie 50 proc. metinių pamokų), o antrą pusmetį informacinių technologijų mokytį integruotai (kiti 50 proc. pamokų), integruojant informacines technologijas į dalyko pamokas. 8 klasėje – atvirkščiai: pirmą pusmetį informacinių technologijų mokytį integruotai (apie 50 proc. metinių pamokų), o antrą pusmetį pamokas skirti informacinių technologijų kursui (kiti 50 proc. pamokų).

104.2. Įgyvendinant mokymo modelį, pagal kurį organizuojama dalyko pamoka, bet ją planuoja ir dalyko mokytoją konsultuoja informacinių technologijų mokytojas ar pamokoje dirba du mokytojai – dalyko ir informacinių technologijų, informacinių technologijų mokytojo darbui apmokėti naudojamos pamokos, skirtos mokinių ugdymo poreikiams tenkinti.

104.3. 9–10 (gimnazijos I–II) klasių informacinių technologijų kursą sudaro privalomoji dalis ir vienas iš pasirenkamųjų programavimo pradmenų, kompiuterinės leidybos pradmenų arba tinklalapių kūrimo pradmenų modulių. Mokykla siūlo rinktis ne mažiau kaip du modulius. Modulį renkasi mokinys.

105. Socialiniai mokslai.

105.1. Mokyklos formuojamas ugdymo turinys teikia galimybę:

105.1.1. mokiniams rinktis pasirenkamuosius dalykus: psichologiją, etninę kultūrą ir kt.;

105.1.2. priimti sprendimą dėl pilietiškumo ugdymo pagrindų dalyko turinio integravimo į artimus pagal turinį dalykus;

105.1.3. mokytį integruotai istorijos ir pilietiškumo pagrindų, laisvės kovų istorijai skiriant ne mažiau kaip 18 pamokų;

105.1.4. priimti sprendimą dėl istorijos 5–6 klasės turinio išdėstymo eiliškumo (pvz., kursą pradėti dėstyti nuo Europos istorijos epizodų);

105.1.5. priimti ir kitokį sprendimą dėl istorijos ir pilietiškumo pagrindų mokymo (pvz., integruotai mokant istorijos ir pilietiškumo ugdymo, kai dalis pasiekimų įgyjama dalyko pamokose, o kita dalis – kitokios veiklos metu (pvz., pilietiškumo akcijose ir pan.)).

106. Gamtos mokslai.

Organizuojant gamtos mokslų dalykų mokymą rekomenduojama:

106.1. vadovautis nacionalinių ir tarptautinių mokinių pasiekimų tyrimų rezultatais bei rekomendacijomis;

106.2. gerinant mokinių eksperimentų atlikimo ir praktinius įgūdžius, klasė į grupes gali būti dalijama tiriamiesiems darbams (laboratoriniams, eksperimentiniams) ir kt., jeigu pakanka mokymo lėšų.

107. Menai.

107.1. Meninio ugdymo srities dalykus sudaro privalomieji dailės, muzikos ir pasirenkamieji teatro, šokio arba šiuolaikinių menų dalykai.

107.2. Menų dalykų mokymą galima integruoti į neformalųjį švietimą.

107.3. Organizuoti kryptingą meninį ugdymą.

107.4. Mokiniams, besimokantiems pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, vietoj muzikos

ir dailės dalyko pamokų galima siūlyti mokytis pagal mokyklos parengtą šiuolaikinių menų programą, apimančią dailę, muziką, šokį ir teatrą.

108. Technologijos.

108.1. Mokinį, besimokančią pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, pradedama mokytį technologijų dalyko pagal privalomą 17 valandų integruoto technologijų kurso programą, po kurios mokiniai renkasi vieną technologijos programą. Mokykla numato, kada mokiniai gali keisti pasirinktas technologijų programas.

108.2. Mokiniam, besimokantiems pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, gali būti siūloma rinktis kitokias technologinio ugdymo programas, mokyklos sukurtas atsižvelgiant į specifinius mokinių poreikius, mokymosi sąlygų ypatumus, mokyklos ugdymo turinį. (Pvz.: mokykla, atsižvelgdama į mokyklos ugdymo turinio specifiškumą, gali parengti biotechnologijų ir kt. programas.) Būtina, kad mokiniai, mokydami pagal mokyklos parengtas technologinio ugdymo programas, įgytų pasiekimų, artimų ar tolygių numatytiems pagrindinio ugdymo technologijų bendrojoje programoje.

108.3. Mokykla, bendradarbiaudama su profesinio mokymo įstaiga, technologijų programų turinį gali derinti su atitinkama formaliojo profesinio mokymo programa, o jai įgyvendinti naudotis profesinio mokymo baze.

109. Kūno kultūra.

109.1. Kūno kultūrai skiriant 2 valandas per savaitę, būtina sudaryti sąlygas visiems mokiniams papildomai rinktis jų pomėgius atitinkančias aktyvaus judėjimo pratybas (pvz.: plaukimo, šokio, teniso ir pan.) per neformaliojo švietimo veiklą mokykloje ar kitoje neformaliojo vaikų švietimo įstaigoje. Mokykla tvarko mokinių, lankančių šias pratybas, apskaitą.

109.2. Kūno kultūrai mokytį gali būti sudaromos atskiros mergaičių ir berniukų grupės iš paralelių ar gretimų klasių mokinių (pvz., 5A ir 5B ar 7A ir 8B). Esant pakankamai mokymo lėšų, klasė gali būti dalijama į grupes, jeigu tai numato mokymo strategijos (mokymo metodika).

109.3. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams sudaro fizinio aktyvumo rinkimosi galimybes. Mokiniai gali rinktis vieną iš siūlomų fizinio aktyvumo formų:

109.3.1. pagal ligų pobūdį iš įvairių klasių sudaromos 7–12 mokinių grupės, kurioms skiriamos 2 pamokos per savaitę;

109.3.2. mokiniai gali dalyvauti pamokose su pagrindine grupe, bet pratimai ir krūvis jiems skiriami pagal gydytojo rekomendacijas ir atsižvelgiant į savijautą;

109.3.3. tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokiniai gali lankyti sveikatos grupes ne mokykloje;

109.3.4. parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams krūvis ir pratimai skiriami atsižvelgiant į jų ligų pobūdį ir sveikatos būklę. Neskirama ir neatliekama pratimų, galinčių skatinti ligų paūmėjimą. Dėl ligos pobūdžio negalintiems atlikti įprastų užduočių mokytojas taiko alternatyvias atsisikaitymo užduotis, kurios atitinka mokinių fizines galimybes ir gydytojo rekomendacijas;

109.3.5. mokykla mokiniams, atleistiems nuo kūno kultūros pamokų dėl sveikatos ir laikinai dėl ligos, siūlo kitą veiklą (pvz.: stalo žaidimus, šaškes, šachmatus, veiklą kompiuterių klasėje, bibliotekoje, konsultacijose, socialinę veiklą ir pan.).

109.4. Kūno kultūros mokymas pagal pagrindinio ugdymo programą neintensyvinamas.

110. Žmogaus sauga. Žmogaus saugos ugdymas pagal pagrindinio ugdymo programą organizuojamas vadovaujantis: Saugaus eismo programa bendrojo lavinimo mokyklos I–VIII klasėms, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. ISAK-1030 (Žin., 2006, Nr. 61-2235), Civilinės saugos mokymo programa bendrojo ugdymo mokykloms, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. ISAK-2117 (Žin., 2006, Nr. 5-169), ir Priešgaisrinės saugos mokymo programa bendrojo lavinimo mokykloms, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2003 m. birželio 10 d. įsakymu Nr. ISAK-820/IV-208 (Žin., 2003, Nr. 60-2743).

111. Pagrindinio ugdymo programai įgyvendinti pamokų skaičius per dvejus metus

Dalykai	Klasė				Pagrindinio ugdymo programos pirmojoje dalyje (5–8 klasė)	9 (gimnazijų I klasė)	10 (gimnazijų II klasė)	Pagrindinio ugdymo programoje (iš viso)
	5	6	7	8				
Dorinis ugdymas (tikiyba arba etika)	67 (1;1)		70 (1;1)		137 (4)	70 (1;1)		207 (6)
Lietuvių kalba (gimtoji)	335 (5;5)		350 (5;5)		685 (20)	315 (4;5/5;4)		1000 (29)
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių)*	335 (5;5)		350 (5;5)		685 (20)	280 (4;4)		965 (28)
Lietuvių kalba (valstybinė)*	335 (5;5)		350 (5;5)		685 (20)	315 (4;5/5;4)		1000 (29)
Užsienio kalba (1-oji)	201 (3;3)		210 (3;3)		411 (12)	210 (3;3)		621 (18)
Užsienio kalba (2-oji)	70 (0;2)		140 (2;2)		210 (6)	140 (2;2)		350 (10)
Matematika	268 (4;4)		280 (4;4)		548 (16)	245 (3;4/4;3)		793 (23)
Informacinės technologijos	67/64/70 (1; 1/2; 0/0;2)		35 (1;0/ /0,5;0,5)		102/99/105 (3)	70 (1;1/2;0/0;2)		172 (5)
Gamta ir žmogus	134 (2;2)		-		-	-		134
Biologija	-		105 (2;1/1;2/ 3;0)		105 (3)	105 (2;1/1;2/ 0;3/3;0)		210 (6)
Chemija	-		70 (0;2)		70 (2)	140 (2;2)		210 (6)
Fizika	-		105 (2;1/ 1;2/ 0;3)		105 (3)	140 (2;2)		245 (7)
Istorija	134 (2;2)		140 (2;2)		274 (8)	140 (2;2)		414 (12)
Pilietiškumo pagrindai	-		-		-	70 (1; 1/2; 0/0;2)		70 (2)
Geografija	70 (0;2)		140 (2;2)		210 (6)	105 (2;1/1;2/0;3/3;0)		315 (9)
Ekonomika ir verslumas	-		-		-	35 (1;0/0;1)		35 (1)
Dailė	67 (1;1)		70 (1;1)		137 (4)	70 (1;1)		207 (6)
Muzika	67 (1;1)		70 (1;1)		137 (4)	70 (1;1)		207 (6)
Technologijos	134 (2;2)		105 (2;1/1;2/ 0;3;3;0)		239 (7)	88/87 (1,5;1/1;1,5)		326 (9,5)
Kūno kultūra	169/166 (2;3/ 3;2 /ir 134* 2*;2*)		140 (2;2)		309/ 306 (9)	140 (2;2)		446 (12*; 13)
Žmogaus sauga	32/35 (1)		35 (1)		67/70 (2)	17 (0,5)		84 / 87 (2,5)
Pasirenkamieji dalykai / dalykų moduliai								
Minimalus mokinio pamokų skaičius per savaitę	26; 29*	28; 32*	29; 32*	30; 33*	113; 126*	31; 33*	31; 33*	175; 192*
Maksimalus mokinio pamokų skaičius per savaitę	27; 30*	29; 33*	30; 33*	31; 34*	117; 130*	32; 34*	32; 34*	181; 198*
	5–8 klasėse					9–10 klasėse		
Pamokos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti	12; 12*				12; 12*	14; 10*		26; 22*
Neformalūs švietimas (val. skaičius)	8; 274 **				8; 274**	5; 175***		13; 449

Pastabos: * mokyklose tik tautinės mažumos kalba, **per mokslo metus 5–8 klasėms, *** per mokslo metus 9–10 klasėms

(Lentelėje pateikiami duomenys: dalykai ir jiems skiriamų pamokų maksimalus skaičius per dvejus metus (atsikroje klasėje dalykui skiriamų

savaitinių pamokų skaičius rekomenduojamas), minimalus pamokų skaičius – privalomas, maksimalus – mokiniui neprivalomas; neformaliajam švietimui skiriamų valandų skaičius mokslo metams; pamokos, skirtos mokinių ugdymo poreikiams tenkinti.)

Lentelėje pateiktų duomenų paaiškinimas. Pvz., biologija (7;8) klasė: 105 (2;1/1;2/3;0). Per dvejus metus skiriama 105 pamokos. Skliausteliuose pateikiami galimi pamokų skirstymo variantai: 2 pamokos 7 klasėje ir 1 pamoka 8 klasėje, arba atvirkščiai, arba 3 pamokos 7 klasėje.

9–10 (gimnazijos I, II) klasėms skirtą dailės ir muzikos pamokų laiką (70 (1;1) ir 70 (1;1)) galima keisti šiuolaikinių menų programa.

Mokykla gali rinktis ir kitokį pamokų skirstymo variantą. Pamokos trukmė mokiniui – 45 minutės.

IV SKIRSNIS. UGDYMO PROGRAMŲ VYKDYMAS JAUNIMO MOKYKLOSE, VAIKŲ SOCIALIZACIJOS CENTRUOSE IR BENDROJO UGDYMO MOKYKLOSE, VEIKIANČIOSE LAISVĖS ATĖMIMO VIETOSE

112. Vaikų socializacijos centrų veikla organizuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu (Žin., 2007, Nr. 80-3214; 2010, Nr. 157-7969).

113. Pagrindinio ugdymo programos jaunimo mokyklos ir vaikų socializacijos centrai įgyvendina vadovaudamiesi Pagrindinio ugdymo programos aprašu, tvirtinamu švietimo ir mokslo ministro, pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, Bendraisiais ugdymo planais. Mokykla, formuodama ir įgyvendindama mokyklos ugdymo turinį, gali:

113.1. perskirstyti Bendrųjų ugdymo planų 111 punkte nustatytą pamokų skaičių tarp dalykų iki 25 procentų, integruoti dalykus, atsižvelgdama į mokinių turimą patirtį ir į tai, kaip bus siekiama pagrindinio ugdymo bendrosiose programose numatytų pasiekimų ir kompetencijų;

113.2. keisti iki 25 procentų pagrindinio ugdymo bendrųjų programų turinio pritaikant pagal besimokančiųjų poreikius;

113.3. sudaryti individualius ugdymo planus mokiniams, atsižvelgdama į jų patirtį, polinkius ir mokymosi poreikius, ar atskiroms klasėms;

113.4. pagal turimas mokymo lėšas priimti sprendimus dėl laikinosios (mobiliesios) grupės dydžio.

114. 8–10 klasėse technologinis ugdymas ir integruotas technologijų kursas integruojamas su ikiprofesiniu mokymu, kuris organizuojamas vadovaujantis Ikiprofesinio mokymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-1841 (Žin., 2007, Nr. 100-4089). Savaitinių pamokų skaičius atskirose klasėse toks: 8 klasėje – 3, 9, 10 klasėse – nuo 1 iki 4 savaitinių pamokų. Žmogaus saugos dalyko turinys integruojamas į ikiprofesinį mokymą. Ikiprofesinis ugdymas gali būti organizuojamas mokyklose, turinčiose šiam mokymui reikalingą materialiąją aplinką. Vaikų socializacijos centrai neformaliojo švietimo veikloms organizuoti gali skirti iki 4 valandų per savaitę.

115. Mokiniams rekomenduojama sudaryti sąlygas rinktis dalykų modulius pagal polinkius ir gebėjimus vadovaujantis Mokymosi kryptių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašu.

116. Dirbančio jaunimo klasėse, skirtose 16–17 metų dirbantiems jaunuoliams ir nepilnamečiams asmenims, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, ugdymas organizuojamas pagal suaugusiųjų pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programas ir Bendruosius ugdymo planus ar profesinio mokymo programas kartu su pagrindinio ugdymo programos antrąja dalimi (Bendrųjų ugdymo planų 119 punktas), profesinio mokymo programas kartu su vidurinio ugdymo programa (Bendrųjų ugdymo planų 153 punktas).

117. Mokykla, organizuodama ugdymą asmenims, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, vadovaujasi pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis ir vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, pagrindinio ir vidurinio ugdymo aprašais, tvirtinamais švietimo ir mokslo ministro, ir Bendraisiais ugdymo planais. Mokykla, formuodama ir įgyvendindama mokyklos ugdymo turinį, gali:

117.1. perskirstyti Bendrųjų ugdymo planų 111 punkte nustatytą pamokų skaičių tarp dalykų iki 25 procentų, integruoti dalykus, atsižvelgdama į mokinių turimą patirtį ir į tai, kaip bus siekiama pagrindinio ugdymo bendrosiose programose numatytų pasiekimų ir kompetencijų;

117.2. keisti iki 25 procentų pagrindinio ugdymo bendrųjų programų ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų turinio pagal besimokančiųjų poreikius;

117.3. sudaryti mokiniams individualius ugdymo planus, atsižvelgdama į jų turimą mokymosi patirtį ir mokymosi poreikius;

117.4. asmenys, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, gali patys priimti sprendimus dėl dorinio ugdymo dalykų – tikybos ar etikos – ir antrosios užsienio kalbos pasirinkimo;

117.5. asmenims, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, gali užimtumo programą (ar jų dalį) įskaičiuoti vietoj kai kurių bendrojo ugdymo dalykų programų ar jų dalies.

118. Mokyklos, vykdančios pagrindinio, vidurinio ugdymo, profesinio mokymo programas kartu su pagrindinio ugdymo programos antrąja dalimi ar profesinio mokymo programas kartu su vidurinio ugdymo programa, ir pataisos namai – suimtujų ir nuteistųjų užimtumo programą laisvės atėmimo vietose, privalo derinti mokinių individualius ugdymo planus, mokyklų įgyvendinamą ugdymo turinį ir mokyklų ugdymo planų projektus.

V SKIRSNIS. PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS ANTROSIOS DALIES ĮGYVENDINIMAS KARTU SU PROFESINIO MOKYMO PROGRAMA

119. Trejų metų profesinio mokymo programa, įgyvendinama kartu su pagrindinio ugdymo programa, skiriama mokiniams, tęsiantiems mokymąsi pagal antrąją pagrindinio ugdymo programos dalį. Programoms įgyvendinti skiriama valandų:

Dalykų sritys, dalykai	Valandų skaičius I–II kursuose	Valandų skaičius III kurse	Valandų skaičius I–III kursuose
Profesinis mokymas:			2102
Teorinis ir praktinis mokymas	964	538	
Praktika		600	
Bendrieji profesinio mokymo dalykai:			270
Civilinė sauga	Ne mažiau kaip 12 I kurse		20
Ekonomikos ir verslo pagrindai	Ne mažiau kaip 34 I kurse		80
Estetika			20
Informacinės technologijos		70	70
Lietuvių kalbos kultūra ir specialybės kalba			40
Kūno kultūra		40	40
Iš viso valandų profesinio mokymo dalykams	1124	1248	2372
Bendrojo ugdymo dalykai:			
Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	34		
Kalbos:			
Lietuvių kalba (gimtoji)	156		
Lietuvių kalba (valstybinė) ¹	170		
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) ¹	136		
Užsienio kalba (1-oji)	102		
Užsienio kalba (2-oji) ²	68		
Matematika	122		
Informacinės technologijos	34		
Gamtamokslinis ugdymas:			
Biologija	48		
Fizika	68		

Dalykų sritys, dalykai	Valandų skaičius I–II kursuose	Valandų skaičius III kurse	Valandų skaičius I–III kursuose
Chemija	68		
Socialinis ugdymas:			
Istorija	68		
Pilietiškumo pagrindai	34		
Ekonomikos ir verslo pagrindai ³			
Geografija	48		
Meninis ugdymas:			
Dailė	34		
Muzika	34		
Kūno kultūra	138		
Žmogaus sauga ³			
Iš viso valandų bendrojo ugdymo dalykams	1056 1138 ¹		1056 1138 ¹
Iš viso valandų profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo dalykams	2180 2262 ¹	1248	3428 3510 ¹
Minimalus mokinio privalomų pamokų skaičius per savaitę	33 34 ¹		
Maksimalus mokinio pamokų skaičius per savaitę	34	35 ⁴	
Pamokos mokinių ugdymo poreikiams tenkinti ir 9 klasės dalykų programos patenkinamam pasiekimų lygiui siekti	242 207 ¹		
Neformalusis švietimas		120	

Pastabos:

¹ grupėms tautinių mažumų kalba;

² išskyrus grupes tautinių mažumų kalba;

³ integruojama į kito dalyko turinį;

⁴ mokiniams, turintiems 18 metų, praktinio mokymo ir praktikos metu – 40 val. per savaitę.

120. Mokiniam, neturintiems 16 metų, profesinio mokymo įstaiga privalo užtikrinti mokymosi tęstinumą pagal pagrindinio ugdymo programą. Mokiniam mokantis pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, dalykų programoms įgyvendinti valandos skiriamos pagal Bendrųjų ugdymo planų 111 punktą, o profesiniam mokymui – 119 punktu nustatytos valandos profesinio mokymo dalykams, neviršijant mokinio maksimalaus pamokų skaičiaus per savaitę.

121. Ugdymo procesas, ugdymo sričių dalykų mokymas organizuojamas vadovaujantis Bendraisiais ugdymo planais ir Bendraisiais profesinio mokymo planais. Bendrųjų profesinio mokymo programos dalykų: informacinių technologijų, lietuvių kalbos kultūros ir specialybės kalbos, estetikos rekomenduojama mokytis antraisiais ir/arba trečiaisiais mokslo metais.

122. Bendrojo ugdymo proceso organizavimas derinamas su atitinkamos profesinio mokymo programos įgyvendinimu.

123. Mokinių ugdymo poreikiams tenkinti numatytos pamokos gali būti skiriamos dalykams, iš kurių po pirmųjų mokymosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį metų mokiniai nebuvo pasiekę patenkinamo pasiekimų lygio.

124. Pagrindinio ugdymo ekonomikos ir verslumo dalyko programa integruojama į profesinio mokymo programos ekonomikos ir verslo pagrindų dalyko turinį. Mokiniam, 9 klasėje nesimokiusiems ekonomikos ir verslumo dalyko, pirmame kurse skiriama ne mažiau kaip 34 pamokos. Pagrindinio ugdymo dienyne dalykui „Ekonomika ir verslumas“ skiriamoje vietoje įrašoma, kad ši programa (34 valandos) integruota į profesinio mokymo programos dalyko turinį.

125. Žmogaus saugos programa integruojama į profesinio mokymo programos civilinės saugos turinį.

kuriam pirmame kurse skiriama ne mažiau kaip 12 pamokų. Pagrindinio ugdymo dienyne dalykui „Žmogaus sauga“ skiriamoje vietoje įrašoma, kad žmogaus saugos programa (12 valandų) integruota į profesinio mokymo programos dalyko turinį.

126. Pagrindinio ugdymo programos antrojoje dalyje technologijų dalyko valandos skiriamos profesinio mokymo dalykams.

127. Kai profesinio mokymo įstaiga vykdo tik pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, dalykų programoms įgyvendinti pamokų skaičius per dvejus metus ir pamokų skaičius per savaitę skiriamas pagal Bendrųjų ugdymo planų 111 punktą. Technologijų dalyko valandos skiriamos ikiprofesiniam mokymui, ugdymui karjerai.

IV skyrius. Vidurinio ugdymo programos vykdymas

I SKIRSNIS. VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMO BENDROSIOS NUOSTATOS

128. Vidurinio ugdymo programa 2011–2012 mokslo metais 11 (III gimnazijos) klasėje įgyvendinama vadovaujantis Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269 (Žin., 2011, Nr. 26-1283) (toliau – vidurinio ugdymo bendrosios programos), o 12 (IV gimnazijos) klasėje – vadovaujantis Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklos bendrosiomis programomis ir bendrojo išsilavinimo standartais XI–XII klasėms, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2002 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 1465. 2012–2013 mokslo metais mokyklos, vykdančios vidurinio ugdymo programas, vidurinio ugdymo bendrąsias programas įgyvendina 11–12 (gimnazijos III–IV) klasėse.

129. Mokykla mokiniui, besimokančiam pagal vidurinio ugdymo programą, sudaro sąlygas įgyvendinti individualų ugdymo planą ir siekia, kad jis plėstų žinias, didintų pasirinktų sričių gebėjimus ir kompetencijas, pasirengtų laikyti brandos egzaminus ir tęsti mokymąsi.

130. Vidurinis ugdymas 11–12 (III–IV gimnazijų) klasėse organizuojamas pagal Vidurinio ugdymo programos aprašą, kurį tvirtina švietimo ir mokslo ministras, gali būti atsižvelgiama į Mokymosi kryptių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašą.

131. Mokykla, formuodama ir įgyvendindama mokyklos ugdymo turinį pagal vidurinio ugdymo bendrąsias programas, gali:

131.1. didinti ar mažinti (perskirstyti) iki 15 procentų dalykui skiriamų pamokų skaičių derindama su vidurinio ugdymo bendrųjų programų turiniu;

131.2. organizuoti dalykų srautines paskaitas;

131.3. dalykų bendrąsias programas skaidyti į modulius, kurių turinys ir skaičius pasirenkamas atsižvelgiant į mokinių poreikius ir dalyko bendrojoje programoje numatytus mokinių pasiekimus;

131.4. intensyvinti dalykų ar jų modulių mokymą;

131.5. integruoti dalykų turinį, diferencijuoti ugdymą;

131.6. siūlyti mokiniams rinktis jų polinkius ir interesus atitinkančius pasirenkamuosius dalykus, dalykų modulius.

132. Mokykla sudaro sąlygas mokiniams siekti asmeninės ir pilietinės brandos ir ugdyti gyvenime būtinas bendrąsias kompetencijas ir gebėjimus naudodama pamokas, skirtas mokinių ugdymo poreikiams tenkinti, šioms veikloms:

132.1. savanoriškai užsiimti socialine ar kita visuomenei naudinga veikla;

132.2. susipažinti su profesinės veiklos įvairove ir rinkimosi galimybėmis, planuoti savo tolesnį mokymąsi ir darbinę veiklą (t. y. karjerą). Mokiniais gali būti siūlomas pasirenkamasis ugdymo karjerai modulis;

132.3. rengti ir įgyvendinti projektus ar brandos darbus;

132.4. formuoti savo pasiekimų aplankus, kuriuose kaupiami mokinių pažangos ir pasiekimų įrodymai, taip pat ir elektroninius, orientuotus į tolesnio gyvenimo kelio pasirinkimą. Mokiniais gali būti siūlomas pasirenkamasis kursas mokytis reflektuoti savo mokymąsi, rengti pasiekimų aplanką ir kelti tolesnio mokymosi tikslus.

133. Į vidurinio ugdymo dalykų turinį integruojamos: Civilinės saugos mokymo programa bendrojo lavinimo mokykloms ir Priešgaisrinės saugos mokymo programa bendrojo lavinimo mokykloms.

134. Ugdymo proceso dienos, skirtos kultūrinei, meninei, pažintinei ir kitokiai veiklai, gali būti skiriamos:

134.1. iki 10–12 pamokų (2 mokymosi dienų) 11 (III gimnazijos) klasei Bendrųjų ugdymo planų 133 punkte nurodytoms programoms įgyvendinti;

134.2. savanoriškai veiklai, veiklai, susijusiai su ugdymu karjerai;

135. 12 (IV gimnazijos) klasės mokiniams šių dienų (pamokų) skaičius jų pageidavimu ir mokyklos sprendimu gali būti mažinamas.

II SKIRSNIS. VIDURINIO UGDYMO VYKDYMAS KARTU SU DAILĖS, MUZIKINIU, MENINIU IR SPORTINIU UGDYMU

136. Mokykla gali perskirstyti iki 25 procentų Bendruosiuose ugdymo planuose skiriamo pamokų skaičiaus ir dalykų turinio.

137. Mokinio pasirinktas ugdymo turinys skiriamas menų dalykams, dalykų išplėstiniais kursams.

138. Iš menų ir technologijų ugdymo srities mokiniams rekomenduojama siūlyti tik menų dalykus.

139. Meninio, sportinio ugdymo dalykų mokymas gali būti integruojamas į neformalųjį švietimą.

140. Mokinio pamokų ir neformaliojo švietimo valandų skaičių galima didinti 1–4 pamokomis.

III SKIRSNIS. UGDYMO SRIČIŲ MOKYMO ORGANIZAVIMAS

141. Dorinis ugdymas.

141.1. Mokinys renkasi vieną dalyką – tikyba (tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos) arba etiką. Siekiant užtikrinti dalyko mokymosi programos tęstinumą ir nuoseklumą rekomenduojama rinktis etiką ar tikyba dvejiems mokslo metams.

141.2. Mokiniai, pasirinkę etiką, gali mokytis filosofinės etikos arba rinktis taikomosios krypties profesinės etikos, šeimos etikos arba etikos ir kino modulius.

141.3. Pasirinkę katalikų tikyba, mokiniai gali mokytis pagal dalyko modulius: katalikybė ir pasaulio religijos, pašaukimai gyvenimui, Šventasis Raštas – gyvenimo kelionė arba religijos filosofija.

142. Lietuvių kalba ir literatūra.

142.1. Pagal išplėstinį kursą rekomenduojama mokytis ne daugiau kaip 25 mokinius. Esant daugiau mokinių rekomenduojama vieną pamoką (iš dalykui numatytų per savaitę) skirti individualizuotam ir diferencijuotam mokymui, pritaikytam pagal mokinių gebėjimus ir polinkius, laikinosiose (mobiliesiose) grupėse.

142.2. Mokykla gali siūlyti mokiniams rinktis pasirenkamuosius dalykus, pavyzdžiui: retoriką, kūrybinį rašymą, visuotinę literatūrą, lotynų kalbą, antikos kultūrą ar kita.

142.3. Mokykla gali siūlyti lietuvių kalbos ir literatūros programą papildančius pasirenkamuosius dalyko modulius. Mokiniai iš mokykloje siūlomų modulių programų renkasi pagal polinkius ir interesus: kalbos vartojimo praktikos, viešojo kalbėjimo, šiuolaikinės literatūros, kūrybinio rašymo ir kita. Moduliai sudaro galimybes individualizuoti ugdymo turinį pagal mokinių poreikius, mokyklos specifiką.

142.4. Rekomenduojama siūlyti mokiniams atlikti tiriamuosius, kūrybinius darbus, jų metu mokinius konsultuoti.

143. Užsienio kalbos.

Užsienio kalbų dalyko bendroji programa pateikiama kursais, orientuotais į Europos Tarybos siūlomus A1 ir A2, B1 ir B2 kalbos mokėjimo lygius. Mokiniams rekomenduojama rinktis tuos užsienio kalbų mokymosi kursus, kurie atitinka jų užsienio kalbų pasiekimus. Mokinių užsienio kalbų pasiekimus galima nustatyti naudojantis:

143.1. Europos kalbų aplanku.

143.2. Centralizuotai parengtais lygio nustatymo testais (pateikiamais per duomenų perdavimo sistemą KELTAS).

143.3. Savarankiškai mokytojų sudarytais kalbų mokėjimo lygio nustatymo testais.

143.4. Nustačius, kad mokinio pasiekimai (neatsižvelgiant į tai, ar mokinys pagal pagrindinio ugdymo programą mokėsi tos kalbos kaip pirmosios, ar kaip antrosios užsienio kalbos) yra:

143.4.1. B1 lygio, pagal vidurinio ugdymo programą siūloma rinktis B2 lygio kursą;

143.4.2. A2 lygio, pagal vidurinio ugdymo programą siūloma rinktis B1 lygio kursą;

143.4.3. A1 lygio, pagal vidurinio ugdymo programą siūloma rinktis A2 lygio kursą;

143.4.4. nustačius mokinių lygį, užsienio kalbų ugdymas organizuojamas grupėse, kuriose visi arba dauguma mokinių siekia to paties lygio.

143.5. Galimi įvairūs užsienio kalbų mokymosi pasirinkimo variantai:

143.5.1. tęsti pradėtų dviejų kalbų mokymąsi pagal pagrindinio ugdymo programą ir mokytis vienos kalbos B2 arba B1 ir kitos kalbos B1 arba A2 lygiu. Taip pat gali būti pradėdama mokytis A1 arba A2 lygiu trečiosios užsienio kalbos;

143.5.2. tęsti vienos užsienio kalbos mokymąsi B2 arba B1 lygiu ir pradėti mokytis naujos kalbos ir siekti A1/A2 lygio;

143.5.3. tęsti vienos iš pradėtų užsienio kalbų mokymąsi ir siekti B2 arba B1 lygio;

143.5.4. kiti kalbų pasirinkimo ir siekiamo kalbinės kompetencijos lygio deriniai.

143.6. 2011–2012 mokslo metais pradedantiesiems mokytis pagal vidurinio ugdymo bendrąsias programas (pasirenkama užsienio kalba: A1, A2; B1) ir tęsiantiems mokymąsi 2012–2013 mokslo metais Bendrųjų ugdymo planų 151 punkte pateikiamas pasiekimų lygiui (B2 ar B1 arba A2) skirtas valandų skaičius neatsižvelgiant į pasirinktą kalbą ar siekiamą lygį. Nurodytas bendras valandų skaičius skirstomas grupėms, siekiančioms skirtingų kalbinės kompetencijos pasiekimų lygių. (Pavyzdžiui, jei visa klasė mokosi vokiečių kalbos kaip privalomos, įvertinus mokinių pasiekimų lygį ji gali pasiskirstyti į dviejų skirtingų pasiekimų lygių siekiančių mokinių grupes: viena grupė siekti B2 lygio, kita grupė – B1 lygio; arba bendras valandų skaičius skirstomas grupėms, kurios mokosi skirtingų kalbų (pvz.: klasėje dalis mokinių kaip pasirenkamosios kalbos mokosi rusų kalbos ir siekia B1 lygio, dalis mokinių mokosi prancūzų kalbos ir siekia B1 lygio, nurodytos valandos skiriamos šioms dviem grupėms mokytis). Pagal galimybes užsienio kalbų mokymas gali būti organizuojamas srautais.

143.7. Užsienio kalbos dalykų modulių programos papildo B2, B1 arba A2 kurso programas. Mokiniai iš mokykloje siūlomų modulių programų renka pagal polinkius ir interesus. Vienai kalbai galima rinktis daugiau negu vieną modulio programą. Pasirenkamieji moduliai sudaro galimybes diferencijuoti ugdymo turinį atsižvelgiant į mokinių poreikius, mokymo įstaigos specifiką (profesinio mokymo įstaigos) ir padeda atskleisti kūrybinį mokytojų potencialą. Mokykloje gali būti rengiamos užsienio kalbos modulio programos (pvz.: profesinės kalbos, debatų, literatūros, šalies pažinimo, kūrybinio rašymo, kalbėjimo įgūdžių ugdymo ir pan.).

143.8. Jei mokiniai ir jų tėvai (rūpintojai) pageidauja ir mokykla turi galimybę, gali siūlyti rinktis dalyko ir kalbos modulius (siūloma integruoti dalyką iš socialinių arba gamtos mokslų ar matematiką ir užsienio kalbą).

144. Socialiniai mokslai: iš pasirenkamųjų dalykų mokinys gali rinktis: ekonomiką ir verslumą, filosofiją, religijotyra, teisę, psichologiją, etninę kultūrą ir kitus.

145. Menai.

145.1. Mokiniui siūloma rinktis bent vieną iš meninio ugdymo programų: dailės, filmų kūrimo, fotografijos, grafinio dizaino, kompiuterinių muzikos technologijų, muzikos, šokio ar teatro.

145.2. Mokinys gali rinktis integruotą menų programą.

145.3. Mokinys, besimokantis 12 (gimnazijos IV) klasėje 2011–2012 mokslo metais pagal pasirinktą bendrąjį menų dalyko kursą, to dalyko meninei raiškai gali skirti po vieną savaitinę pamoką iš dalykui skiriamų pamokų, pasirinkusieji išplėstinį kursą – dvi savaitines pamokas. Meninė raiška yra dalyko programos dalis ir atskiru įvertinimu nevertinama, dienyne įrašomas įrašas „įskaityta“ arba „neįskaityta“. Meninės raiškos mokymas gali būti integruojamas į neformalųjį švietimą.

145.4. Mokinys gali rinktis ir kitas menų programas iš pasirenkamųjų dalykų.

146. Technologijos.

146.1. Mokinys gali rinktis vieną iš technologijų programos krypčių: turizmo ir mitybos; statybos ir medžio apdirbimo; taikomojo meno, amatų ir dizaino; tekstilės ir aprangos; verslo, vadybos ir mažmeninės prekybos; mechanikos, mechaninio remonto. Mokykla gali siūlyti ir kitas technologijų programos kryptis, derindama jas su konkrečia formaliojo profesinio mokymo programa, o kryptį įgyvendinti naudodamasi profesiniam mokymui skirta baze.

146.2. Mokiniui, kuris 9–10 (gimnazijos I–II) klasėse mokėsi pagal mitybos programą, siūloma rinktis turizmo ir mitybos technologijų kryptį; tiems, kurie mokėsi pagal tekstilės programą – tekstilės ir aprangos technologijų kryptį; pagal konstrukcinių medžiagų programą – statybos ir medžio apdirbimo technologijų

kryptį; pagal dizaino ir technologijų programą – taikomojo meno, amatų ir dizaino technologijų kryptį.

146.3. Mokiniui, pasirinkusiam išplėstinį technologijų programos kursą ir ketinančiam baigus programą mokytis pagal atitinkamą profesinio mokymo programą, technologijų dalyko moduliai įskaitomi pagal Bendrojo ugdymo technologijų dalykų ir profesinio mokymo programos modulių užskaitymo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. ISAK-716 (Žin., 2008, Nr. 34-1234), ir Ankstesnio mokymosi pasiekimų užskaitymo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. ISAK-72 (Žin., 2008, Nr. 8-297).

147. Į vidurinio ugdymo programą profesinio mokymo programos moduliai įtraukiami pagal Bendrojo ugdymo technologijų dalykų ir profesinio mokymo programos modulių užskaitymo tvarkos aprašą.

148. Kūno kultūra.

148.1. Mokinys renkasi bendrąją kūno kultūrą arba iš mokyklos siūlomų sporto šakų pageidaujama sportą šaką (pvz.: krepšinį, futbolą, tinklinį ir kt.).

148.2. Kūno kultūros pasiekimai mokinio pageidavimu gali būti vertinami pažymiais arba įrašu „įskaityta“. Mokinio, kuris ketina rinktis sporto krypties studijas, pasiekimus rekomenduojama vertinti pažymiais. Kūno kultūros mokymas pagal vidurinio ugdymo programą neintensyvinamas.

148.3. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių kūno kultūros ugdymas organizuojamas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 109.3 punktu.

149. Informacinės technologijos: jei mokinys, pasirinkęs išplėstinį kursą, pagrindinėje mokykloje nesimokė pasirinkto modulio (išskyrus Duomenų bazių kūrimo ir valdymo modulį), jam sudaromos sąlygos papildomai mokytis išlyginamojo modulio temų. Išlyginamųjų modulių programos atitinka Informacinių technologijų pagrindinio ugdymo bendrosios programos Programavimo pradmenų, Kompiuterinės leidybos pradmenų arba Tinklapių kūrimo pradmenų modulių programas.

150. Gamtos mokslai: plėsti mokiniui siūlomų rinktis gamtos mokslų dalykų programų įvairovę (pvz., biotechnologijų, biofizikos, biochemijos ir pan.).

151. Vidurinio ugdymo programai įgyvendinti skiriamų pamokų skaičius per savaitę ir per dvejus metus

Ugdymo sritys, dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui	Bendrasis kursas / kalbos mokėjimo lygis	Išplėstinis kursas / kalbos mokėjimo lygis
Dorinis ugdymas:	2		
Tikyba		69	–
Etika		69	–
Kalbos:			
Lietuvių kalba ir literatūra ¹ / Lietuvių kalba (gimtoji)	8	276	345
Lietuvių kalba ir literatūra ²	11	379	448
Lietuvių kalba (valstybinė) ³	8	276	345
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) ³	8	276	345
Užsienio kalba (...) ²	5	172	172
Užsienio kalba ³	4	138	207
Užsienio kalba (...) ¹	6	207	207
Užsienio kalba (1-oji)		207	276
Užsienio kalba (...) ¹		207	207
Užsienio kalba (2-oji)		138	207
Socialinis ugdymas:	4		
Istorija		138	207
Geografija		138	207
Integruotas istorijos ir geografijos kursas		138	
Matematika	6	207	316
Informacinės technologijos		69	138

Ugdymo sritys, dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui	Bendras kursas / kalbos mokėjimo lygis	Išplėstinis kursas / kalbos mokėjimo lygis
Gamtamokslinis ugdymas:	4		
Biologija		138	207
Fizika		138	246
Chemija		138	207
Integruotas gamtos mokslų kursas		138	–
Menai ir technologijos:	4 (34/32)		
Dailė		138	207
Muzika		138	207
Teatras		138	207
Šokis		138	207
Kompiuterinės muzikos technologijos		138	207
Grafinis dizainas		138	207
Fotografija		138	207
Filmų kūrimas		138	207
Integruotas menų ir technologijų kursas		138	
Turizmas ir mityba		138	207
Statyba ir medžio apdirbimas		138	207
Tekstilė ir apranga		138	207
Taikomasis menas, amatai ir dizainas		138	207
Verslas, vadyba ir mažmeninė prekyba		138	207
Kitos technologijų kryptys		138	
Kūno kultūra:	4–6		
Bendroji kūno kultūra		138/207	276
Pasirinkta sporto šaka		138/207 (4–6)	
Žmogaus sauga ⁴	0,5	0,5	0,5
Pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai			
Projektinė veikla / brandos darbas			
Mokinio pasirinktas mokymo turinys		Iki 26 iki 22 ³	Iki 26 iki 22 ³
Minimalus mokinio privalomų pamokų skaičius per savaitę	28 pamokos per savaitę; 31 pamoka per savaitę ³		
Maksimalus mokinio pamokų skaičius	32 pamokos per savaitę; Nacionalinės menų mokyklos, konservatorijos, dailės, menų ir muzikos gimnazijos mokiniui ir mokiniui, besimokančiam integruotus profesinio mokymo modulius, – 36 pamokos per savaitę; 35 pamokos per savaitę ³		
Neformalusis švietimas (val. skaičius)	207		
Mokinio ugdymo poreikiams tenkinti	24 pamokos per savaitę dvejais metams		
Maksimalus klasei skiriamų pamokų skaičius per savaitę vidurinio ugdymo programai įgyvendinti	51 pamoka 54 pamokos ³		

Pastabos: ¹ pradedantiesiems mokytis pagal vidurinio ugdymo bendrąsias programos ir tęsiantiems dalyko mokymąsi 2012–2013 mokslo metais; ² mokyklose tik tautinės mažumos kalba pradedantiesiems mokytis pagal vidurinio ugdymo bendrąsias programas ir tęsiantiems dalyko mokymąsi 2012–2013 mokslo metais; ³ mokyklose tik tautinės mažumos kalba; ⁴ integruojama į dalykų mokymo turinį.

Lentelėje pateiktų duomenų paaiškinimas. Pavyzdžiui:

Užsienio kalba (...): 2011–2012 mokslo metais 11 klasės mokiniai pradeda mokytis pagal vidurinio ugdymo bendrąsias programas, mokymasis organizuojamas pagal mokėjimo lygius, skiriant vienodą pamokų skaičių – po 207 pamokas per dvejus metus kiekvienam mokėjimo lygiui.

Užsienio kalba (1-oji): 2011–2012 mokslo metais 12 klasės mokiniai mokosi užsienio kalbą (1-ąją) pagal bendrojo ar išplėstinio kurso programą, jai skiriamos 207 ir 276 pamokos (per 2 metus).

Neformalusis švietimas (val. skaičius): klasei per dvejus metus skiriamos 207 val.

152. Pritaikytai (adaptuoti) vidurinio ugdymo programai įgyvendinti skiriamų pamokų skaičius per savaitę ir per dvejus metus.

Mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių ir ugdomo pagal pritaikytą vidurinio ugdymo progra-

mą, privalomas ugdymo turinys formuojamas pagal dalykų bendrąjį kursą. Pasirenkamąjį ugdymo turinį sudaro mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius tenkinančios pamokos, specialieji dalykai ir / arba specialiosios pamokos ir mokinio laisvai pasirenkami dalykai.

Ugdymo sritys	Dalykai	Privalomam ugdymo turiniui	Minimalus pamokų skaičius privalomam ugdymo turiniui	Dailės, muzikos, menų gimnazijoms ir konservatorijoms, Nacionalinei menų mokyklai	Profesiniam mokymui ir privalomam bendrojo ugdymo turiniui įgyvendinti
Dorinis ugdymas	Tikyba	2 (69)	2	2	2
	Etika		2		
Kalbos	Lietuvių kalba ir literatūra ¹ / Lietuvių kalba (gimtoji)	8/11 (276/379)	8	8/11	8/11
	Lietuvių kalba ir literatūra ²		11		
	Lietuvių kalba (valstybinė) ³		8		
	Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) ³		8		
	Užsienio kalba (...)² / Užsienio kalba	5 (172)	5	5	5
	Užsienio kalba (...)¹ / Užsienio kalba (1-oji)	6 (207)	6	6	6
			Užsienio kalba (...)¹ / Užsienio kalba (2-oji)	4	
Matematika		6 (207)	6	6	6
Informacinės technologijos*			2		
Socialinis ugdymas	Istorija	4 (138)	4	4	4
	Geografija		4		
	Integruotas socialinių mokslų kursas		4		
Gamtamokslinis ugdymas	Biologija	4 (138)	4	4	4
	Fizika		4		
	Chemija		4		
	Integruotas gamtos mokslų kursas		4		
Menai	Dailė	4 (138)	4	26	
	Muzika		4		
	Teatras		4		
	Šokis		4		
	Kompiuterinės muzikos technologijos		4		
	Grafinis dizainas		4		
	Fotografija		4		
	Filmų kūrimas		4		
	Integruotas menų ir technologijų kursas		4		
Technologijos	Turizmas ir mityba	4 (138)	4		26
	Statyba ir medžio apdirbimas		4		
	Tekstilė ir apranga		4		
	Taikomasis menas, amatai ir dizainas		4		
	Verslas ir vadyba		4		
	Kitos technologijų programos		4		
	Integruotas menų ir technologijų kursas		4		

Ugdymo sritys	Dalykai	Privalomam ugdymo turiniui	Minimalus pamokų skaičius privalomam ugdymo turiniui	Dailės, muzikos, menų gimnazijoms ir konservatorijoms, Nacionalinei menų mokyklai	Profesiniam mokymui ir privalomam bendrojo ugdymo turiniui įgyvendinti
Kūno kultūra	Bendroji kūno kultūra ar gydomoji gimnastika	4–6 (138–207)	4–6	4	4
	Pasirinkta sporto šaka		4–6		
Žmogaus sauga ⁴		0,5	0,5	0,5	0,5
Privalomas bendrojo ugdymo branduolys per 2 mokslo metus		38 (1622)			
Privalomi branduolio dalykų kursai per dvejus metus			38	34	34
Iš jų mokinio pasirinktas mokymo turinys			14	16	16
Pamokos mokinio specialiesiems ugdymosi poreikiams tenkinti	Specialiosios pamokos	Iki 207	Iki 6	1-2	1-2
	Socialinė adaptacija				
	Pedagoginei pagalbai skiriamos pamokos				
	Integruotam dalykų mokymui				
Pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai					
Projektinė veikla / brandos darbas					
Minimalus mokinio privalomų pamokų skaičius per savaitę			28	30	30
Maksimalus mokinio pamokų skaičius			32	33	33
Iš jų mokinio pasirinktas mokymo turinys			22	26	26
Mokinio ugdymo poreikiams tenkinti		24 pamokos per savaitę dvejams metams			
Neformalusis švietimas		6 ; 207			

Pastabos:

¹ pradedantiesiems mokytis pagal vidurinio ugdymo bendrąsias programas ir tęsiantiems dalyko mokymąsi 2012–2013 mokslo metais; ² mokyklose tautinės mažumos kalba pradedantiesiems mokytis pagal vidurinio ugdymo bendrąsias programas ir tęsiantiems dalyko mokymąsi 2012–2013 mokslo metais; ³ mokyklose tautinės mažumos kalba; ⁴ integruojama į dalykų mokymo turinį.

IV SKIRSNIS. VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS KARTU SU PROFESINIO MOKYMO PROGRAMA

153. Trejų metų profesinio mokymo programai, vykdomai kartu su vidurinio ugdymo programa, vidurinio ugdymo programos dalykams įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per dvejus metus ir profesiniam mokymui skiriamos valandos:

Dalykų sritys, dalykai	Profesiniam mokymui ir privalomam bendrojo ugdymo turiniui įgyvendinti (I–II kursuose)	Valandų skaičius per dvejus metus kursui / kalbos mokėjimo lygiui		Skiriamas valandų skaičius III kurse	Iš viso valandų I–III kursuose
		Bendrasis kursas	Išplėstinis kursas		
Profesinis mokymas:		–			2155
Teorinis ir praktinis mokymas	707			848	
Praktika				600	
Bendrieji profesinio mokymo dalykai:		–			230
Ekonomikos ir verslo pagrindai	100				
Lietuvių kalbos kultūra ir specialybės kalba ¹					
Civilinė sauga	20				
Informacinės technologijos	70				
Kūno kultūra				40	
Iš viso valandų profesinio mokymo dalykams	897			1488	2385
Bendrojo ugdymo dalykai:					
Dorinis ugdymas:	2		–		
Tikyba		69	–		
Etika		69	–		
Kalbos:					
Lietuvių kalba (gimtoji) ²	8	276	345		
Lietuvių kalba ir literatūra ³					
Lietuvių kalba (valstybinė) ⁴	8	276	345		
Lietuvių kalba ir literatūra ⁵	11	380	448		
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) ⁶	8	276	345		
Užsienio kalba ²		207	276		
Užsienio kalba ³					
B1	6	207			
B2 arba A2 (A1)		207			
Užsienio kalba ⁶	4	138			
Užsienio kalba (2-oji) ²					
Užsienio kalba ³		207			
Socialinis ugdymas:	4				
Istorija		138	207		
Geografija		138	207		
Integruotas socialinių mokslų kursas		138	–		
Matematika	6	207	310		
Informacinės technologijos⁷		69	138		
Gamtamokslinis ugdymas:	4				
Biologija		138	207		
Fizika		138	241		
Chemija		138	207		
Integruotas gamtos mokslų kursas		138	–		
Menai⁷		138	207		
Kūno kultūra:	4				

Dalykų sritys, dalykai	Profesiniam mokymui ir privalomam bendrojo ugdymo turiniui įgyvendinti (I–II kursuose)	Valandų skaičius per dvejus metus kursui / kalbos mokėjimo lygiui		Skiriamas valandų skaičius III kurse	Iš viso valandų I–III kursuose
		Bendrasis kursas	Išplėstinis kursas		
Bendroji kūno kultūra		138/207	276		
Pasirinkta sporto šaka		138/207	276		
Privalomi branduolio dalykai	34 (1173) 40 (1380) ⁴ 43 (1484) ⁵				1173 1380 ⁴ 1484 ⁵
Mokinio laisvai pasirinktas mokymo turinys		207 138 ⁶			
Iš viso valandų profesinio mokymo dalykams ir vidurinio ugdymo dalykams		2277 2415 ⁴ 2519 ⁵		1488	3765 3903 ⁴ 4007 ⁵
Minimalus mokinio privalomų pamokų skaičius per savaitę		30 33 ⁴ 34,5 ⁵		36 ⁸	
Maksimalus mokinio pamokų skaičius per savaitę		34 36 ⁴ 36,5 ⁵		36 ⁸	
Neformalusis švietimas			220		
Pamokos mokinių ugdymo poreikiams tenkinti			310		

Pastabos:

¹ integruojama į lietuvių kalbos ir literatūros dalyko turinį arba mokoma kaip savarankiško modulio;

² 2011–2012 mokslo metais II kurso mokiniams;

³ pradedantiesiems mokytis pagal vidurinio ugdymo bendrąsias programas ir tęsiantiems mokymąsi 2012–2013 mokslo metais;

⁴ 2011–2012 mokslo metais II kurso grupių tautinės mažumos kalba mokiniams;

⁵ pradedantiems mokytis pagal vidurinio ugdymo bendrąsias programas grupių tautinės mažumos kalba mokiniams ir tęsiantiems mokymąsi 2012–2013 mokslo metais;

⁶ grupėms tautinės mažumos kalba;

⁷ mokiniai gali rinktis kaip pasirenkamąjį dalyką;

⁸ mokiniams, turintiems 18 metų, praktinio mokymo ir praktikos metu – 40 val. per savaitę.

154. Profesinio mokymo įstaiga, planuodama ugdymo proceso, ugdymo sričių dalykų mokymo organizavimą, dalykų intensyvinimą, integravimą, planuodama ir formuodama ugdymo turinį, rengdama mokyklos ugdymo planą, vadovaujasi Bendraisiais ugdymo planais ir bendraisiais profesinio mokymo planais. Vidurinio ugdymo organizavimas derinamas su atitinkamos profesinio mokymo programos įgyvendinimu.

155. Informacinės technologijos yra privalomas profesinio mokymo programos dalykas, tačiau mokinys, susidarydamas individualų ugdymo planą, gali rinktis ir informacinių technologijų dalyko kursą pagal vidurinio ugdymo bendrąją programą.

156. Vidurinio ugdymo technologijų dalyko, menų srities dalykų ar integruoto menų ir technologijų kurso programos mokinys renka ir mokosi Vidurinio ugdymo aprašo nustatyta tvarka.

157. Profesinio mokymo įstaiga į mokinio laisvai pasirenkamų dalykų sąrašą gali įtraukti ir profesinio mokymo dalykus.

158. Jei dėl mažo skaičiaus mokinių, kurie mokėsi skirtingų užsienio kalbų (vokiečių, prancūzų), arba skirtingo mokinių kalbos mokėjimo lygio negalima suformuoti grupės, privalomai užsienio kalbai mokytis gali būti skiriamos konsultacijos, mokymas organizuojamas pagal Savarankiško mokymosi tvarkos aprašą arba bendradarbiaujama su kita mokykla, galinčia užtikrinti užsienio kalbos programos tęstinumą, tačiau tai numatoma profesinio mokymo įstaigos ugdymo plane.

V SKIRSNIS. VAIKŲ, BESIGYDANČIŲ STACIONARINĖJE ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOJE, UGDYMO ORGANIZAVIMAS

159. Ugdymas stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje organizuojamas pagal švietimo ir mokslo ministro patvirtintą ir su sveikatos apsaugos ministru suderintą Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašą.

160. Ligoninės mokykla ar jai priskirta kita bendrojo ugdymo mokykla (toliau – ligoninės mokykla), įgyvendinama pagrindinio ugdymo programą, rengia mokyklos ugdymo planą vadovaudamasi pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis ir Bendrųjų ugdymo planų 111 punktu.

161. Kiekvienam mokiniui ligoninės mokykloje sudaromas individualus ugdymo planas skiriant 5 klasėje 13 pamokų, 6–7 klasėse – 15–16 pamokų ir 8–10 klasėse – 18 pamokų per savaitę. Mokiniai renkasi savo poreikius ir polinkius atitinkančias neformaliojo švietimo veiklas.

162. Kiekvienam mokiniui sanatorijos mokykloje sudaromas individualus ugdymo planas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 111 punktu, neviršijant nustatyto minimalaus pamokų skaičiaus mokiniui per savaitę.

163. Sanatorijos mokykla mokyklos ugdymo planą ir mokinio individualius planus gali koreguoti pagal mokinio ligos pobūdį, gydytojų rekomendacijas ir turimas mokymo lėšas.

163.1. Sanatorijos mokykla, skirta vaikams, atvykusiems trumpai gydytis į sanatoriją, į sudaromus mokinio individualius ugdymo planus neįtraukia dailės, muzikos, technologijų, kūno kultūros dalykų. Mokykla savo nuožiūra, atsižvelgdama į mokinio sveikatą, gali nežymiai mažinti dalykams skirtų pamokų skaičių, kuris nurodytas Bendrųjų ugdymo planų 111 punkte. Individualiame mokinio ugdymo plane turi būti išlaikomas lentelėje nurodytas minimalus ir maksimalus pamokų skaičius:

Klasė	Minimalus pamokų skaičius	Maksimalus pamokų skaičius	Mokinio ugdymo poreikiams tenkinti pamokų skaičius	Neformaliojo švietimo valandų skaičius
5		19	8	6
6		19		
7	22,5	22,5		
8	23,5	24		
9	22	24	4	3
10	23	24		

163.2. Sanatorijos mokykla, skirta vaikams, atvykusiems pagal ligos pobūdį ilgai gydytis (įvairių tuberkuliozės formų), į sudaromą mokinio individualų ugdymo planą neįtraukia technologijų dalyko. Mokykla savo nuožiūra, atsižvelgdama į mokinio sveikatą, gali nežymiai mažinti dalykams skirtų pamokų skaičių, kuris nurodytas Bendrųjų ugdymo planų 111 punkte. Individualiajame mokinio ugdymo plane turi būti išlaikomas lentelėje nurodytas minimalus ir maksimalus pamokų skaičius:

Klasė	Minimalus pamokų skaičius	Maksimalus pamokų skaičius	Mokinio ugdymo poreikiams tenkinti pamokų skaičius	Neformaliojo švietimo valandų skaičius
5	23	25	6	8
6	24	26		
7	25,5	26		
8	25,5	26		
9	25	26	6	5
10	25	26		

163.3. Vidurinio ugdymo programa įgyvendinama vadovaujantis Vidurinio ugdymo programos aprašu, kurį tvirtina švietimo ir mokslo ministras, vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis ir Bendrųjų ugdymo planų 151 punktu.

V skyrius. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų), ugdymo organizavimas

I SKIRSNIS. BENDROSIOS NUOSTATOS

164. Mokykla rengiamame ugdymo plane turi numatyti sąlygas mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, lavintis ir mokytis pagal gebėjimus ir galias, teikti pagalbą ir paslaugas, kurios padėtų didinti ugdymosi veiksmingumą, įveikti ugdymosi sunkumus ir plėtotų mokinio gebėjimus.

165. Organizuodama mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymą, mokykla atsižvelgia į:

165.1. pagalbos ir paslaugų ugdymo procese reikmes, atsirandančias dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų arba (ir) nepalankių aplinkos veiksnių;

165.2. ugdymosi sunkumų pobūdį ir trukmę;

165.3. mokymosi formą (ugdosi bendrojo ugdymo mokykloje integruotai, namie ar mokyklose / klasėse, skirtose mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių);

165.4. ugdymo programą;

165.5. turimas mokymo lėšas;

165.6. mokymosi aplinką.

166. Bendrojo ugdymo dalykų programas mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, pritaiko mokytojas, atsižvelgdamas į mokinio gebėjimus ir galias, bei specialiojo pedagogo ir / ar kitų vaiko gerovės komisijos narių rekomendacijas. Taip pat mokytoją gali konsultuoti mokyklą aptarnaujančios pedagoginės psichologinės tarnybos specialistai.

167. Mokykla sudaromame mokyklos, klasės, grupės ar mokinio individualaus ugdymo plane, atsižvelgdama į mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymosi formą ir bendradarbiaudama su mokinio ir / ar jo tėvais (globėjais, rūpintojais), švietimo pagalbos specialistais:

167.1. turi užtikrinti ugdymo nuoseklumą, tęstinumą;

167.2. turi vadovautis Bendruosiuose ugdymo planuose pagrindinio ar vidurinio ugdymo dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičiumi, nurodytu Bendrųjų ugdymo planų 111, 151, 152, 186, 187 punktuose;

167.3. gali nuo 20 iki 30 procentų koreguoti dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičių, išskyrus nustatytąjį mokiniams, kurių ugdymas organizuojamas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 152 ar 186, 187 punktu;

167.4. gali keisti dalykams skirtų pamokų skaičių (mažindama, didindama), vietoj neįtrauktų dalykų, įvardytų Bendrųjų ugdymo planų 111, 151 punkte, planuoti specialiąsias pamokas ir (ar) didinti pamokų skaičių, skirtą meniniam, technologiniam ugdymui, kitų dalykų mokymui, socialinei veiklai, karjeros valdymo kompetencijų ugdymui;

167.5. gali keisti specialiųjų pamokų, pratybų ir individualiai pagalbai skiriamų valandų (pamokų) skaičių per mokslo metus, atsižvelgdama į mokinio reikmes, švietimo pagalbos specialistų, vaiko gerovės komisijos ar pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijas;

167.6. turi išlaikyti mokiniui Bendruosiuose ugdymo planuose nurodytą minimalų pamokų skaičių pagrindinio ir vidurinio ugdymo programoms įgyvendinti. Mokiniui, turinčiam intelekto sutrikimą (nežymų ir vidutinį) ir besimokančiam pagal pagrindinio ugdymo pritaikytą programą, kurio ugdymas organizuojamas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 111 punktu, mokykla gali 1–2 pamokomis mažinti minimalų privalomų pamokų skaičių, didindama neformaliojo švietimo valandų skaičių ar organizuodama veiklas praktiniams gebėjimams ugdyti;

167.7. gali mažinti arba didinti 1–2 pamokomis bendrą maksimalų pamokų skaičių ir neformaliojo švietimo pamokų skaičių mokiniui, išskyrus nustatytąjį mokiniams, kurių ugdymas organizuojamas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 186 ar 187 punktu;

167.8. gali trumpinti pamokų trukmę 5 minutėmis, o šį laiką skirti mokinio ugdymajai veiklai keisti, sveikatą tausojančioms pertraukoms organizuoti;

167.9. gali formuoti nuolatinės ar laikinos grupės, pogrūpius iš tos pačios ar skirtingų klasių mokinių, kurių skaičių grupėje, pogrūpyje nustato pati mokykla atsižvelgdama į mokymo lėšas, mokinio poreikius, turimas mokymo(si) sąlygas ir mokymo priemones.

167.10. kai ugdymas organizuojamas tautinės mažumos kalba, ugdymo planas sudaromas atsižvelgiant į Bendrųjų ugdymo planų 71–73 punktus.

168. Mokiniui, turinčiam intelekto sutrikimą ar kompleksinių sutrikimų, į kurių sudėtį įeina intelekto sutrikimas, ugdymo planas rengiamas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 184–187 punktais. Kartu planuojama specialioji pedagoginė ir (ar) specialioji pagalba sutrikusioms funkcijoms lavinti:

168.1. mokiniui, turinčiam kompleksinių negalių, elgesio ir emocijų sutrikimų, specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse galima skirti po 1 pamoką per savaitę kompiuteriniams, specialiųjų mokymo priemonių naudojimo įgūdžiams formuoti, pažinimo funkcijoms lavinti, dalykų spragoms šalinti;

168.2. specialiosiose lavinamosiose klasėse visų dalykų (išskyrus gydomąją kūno kultūrą arba taikomąją fizinę veiklą) moko vienas mokytojas. Išimtys taikomos lietuvių kalbos mokykloje tautinės mažumos kalba, dorinio ugdymo (tikybos), muzikos, technologijų, kūno kultūros dalykams, jei mokytojas atsisako mokyti šių dalykų ar neturi tam reikiamo išsilavinimo;

168.3. mokykla gali organizuoti specialiųjų lavinamųjų klasių mokinių užimtumą ir mokinių atostogų metu (išskyrus vasarą). Savanoriai, aukštesniųjų klasių mokiniai, vykdančios socialinės veiklos programas, gali mokytojui padėti organizuoti šią veiklą.

169. Vaiko gerovės komisijos ar pedagoginės psichologinės tarnybos siūlymu, tėvų (globėjų, rūpintojų) pritarimu:

169.1. mokinys, turintis klausos sutrikimą (išskyrus nežymų), kochlearinių implantų naudotojas, turintis įvairiapusių raidos, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo, skaitymo ir / ar rašymo sutrikimų, intelekto (taip pat ir ribotą ar nepatikslintą intelekto sutrikimą), judesio ir padėties (išskyrus lengvus) sutrikimų, taip pat turintis mokymosi sunkumų dėl nepalankios aplinkos, – gali mokytis tik vienos užsienio kalbos;

169.2. mokinys, turintis intelekto sutrikimą; mokinys, turintis intelekto sutrikimą ir besimokantis tautinės mažumos kalba; mokinys, besimokantis tautinės mažumos kalba ir turintis sutrikimų, įvardytų 169.1 punkte, gali nesimokyti užsienio kalbos;

169.3. turinčiam nežymų ar vidutinį intelekto sutrikimą mokiniui, kurio ugdymas organizuojamas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 111 punktu, vietoj gamtos mokslų srities dalykų mokykla gali siūlyti integruotas gamtos mokslų pamokas. Tada mokinys gali nesimokyti fizikos ir chemijos;

169.4. turinčiam nežymų ar vidutinį intelekto sutrikimą mokiniui, kurio ugdymas organizuojamas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 111 punktu, socialinio ugdymo srities dalykus mokykla gali įgyvendinti nuo 6–7 klasės;

169.5. kompleksinių negalių ir / ar kompleksinių sutrikimų turintis kurčias ir neprigirdintis mokinys gali nesimokyti užsienio kalbų. Užsienio kalbų pamokų laikas gali būti skiriamas lietuvių, lietuvių gestų kalbai mokytis;

169.6. mokinys, turintis klausos sutrikimų (išskyrus nežymų), gali nesimokyti muzikos;

169.7. judesio ir padėties sutrikimų turintis mokinys gali nesimokyti technologijų;

169.8. vietoj Bendrųjų ugdymo planų 169.1, 169.2, 169.3, 169.4, 169.5, 169.6, 169.7 punktuose nurodytų dalykų mokinys gali rinktis individualaus ugdymo plano dalykus, tenkinti specialiuosius ugdymosi poreikius, gauti pedagoginę ar specialiąją pedagoginę pagalbą, o besimokantis tautinės mažumos kalba – mokytis lietuvių kalbos;

169.9. mokinys nuo fizikos, chemijos, technologijų, muzikos ar užsienio kalbos (vienos ar abiejų) atleidžiamas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 169 punktu ir mokyklos vadovo įsakymu.

II SKIRSNIS. MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO POREIKIŲ, PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

170. Mokinio, kuris mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, mokymosi pažanga ir pasiekimai vertinami pagal Bendrosiose programose numatytus pasiekimus ir vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 44–52 punktų rekomendacijomis.

171. Mokinio, kuris mokosi pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą, mokymosi pažanga ir pasiekimai vertinami pagal šioje programoje numatytus pasiekimus.

172. Specialiųjų lavinamųjų klasių mokinio pažanga ir ugdymo(si) pasiekimai pažymiais nevertinami, vertinimo formas renka mokykla ir vertina įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

III SKIRSNIS. SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS IR SPECIALIOSIOS PAGALBOS TEIKIMAS

173. Specialiąją pedagoginę pagalbą mokykla organizuoja ir teikia švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka. Mokykloje nesant tiflopedagogo, surdopedagogo, mokiniui, kuriam rekomenduota papildoma specialioji pedagoginė pagalba, skiriama nuo 2 iki 4 valandų per savaitę individualioms specialiojo pedagogo konsultacijoms ir / ar papildomai dalyko mokytojo pagalbai.

174. Specialioji pagalba teikiama mokiniui, turinčiam negalių ar sutrikimų, ir kuriam jos reikia:

174.1. teikiamos mokytojo padėjėjo (gestų kalbos vertėjo, skaitovo ir kitos) paslaugos, didinančios ugdymosi prieinamumą;

174.2. pagalbą teikia mokytojo padėjėjas ar kitas pagalbos specialistas švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

IV SKIRSNIS. MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO POREIKIŲ, MOKYMAS NAMIE

175. Mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymą namie organizuoja mokykla, pagal vaiko gerovės komisijos ar pedagoginės psichologinės tarnybos, gydytojų rekomendacijas sudariusi individualų ugdymo planą mokymosi namie laikotarpiui.

176. Mokiniui, besimokančiam pagal bendrojo ugdymo programą, mokyti namie mokykla skiria pamokų vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 80 punkte nurodytu valandų skaičiumi, iš kurių 1–2 pamokos gali būti skiriamos specialiosioms pamokoms ar specialiosioms pratyboms, o besimokančiam tautinės mažumos kalba – 2 papildomos valandos lietuvių kalbai mokyti.

177. Mokiniui, besimokančiam pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą, mokyti namie:

177.1. turinčiam nežymų intelekto sutrikimą skiriamos 8 valandos per savaitę kalbiniam, matematiniam, socialiniam ugdymui ir specialiosioms pamokoms, mokinio specialiesiems ugdymosi poreikiams tenkinti ar specialiajai pagalbai teikti;

177.2. turinčiam vidutinį intelekto sutrikimą skiriamos 6–8 valandos per savaitę kalbiniam, matematiniam, socialiniam ugdymui ir specialiosioms pamokoms;

177.3. turinčiam žymų ir labai žymų intelekto sutrikimą ugdyti namie skiriamos 6–8 valandos per savaitę. Mokymas organizuojamas atskiromis veiklos sritimis (komunikacinės, pažintinės ir orientacinės, meninės, darbinės veiklos kryptimis);

177.4. mokinį, turintį vidutinį, žymų ir labai žymų intelekto sutrikimą, namie ugdo specialusis pedagogas;

177.5. mokinį, turintį klausos sutrikimą, namie ugdo surdopedagogas ar logopedas;

177.6. specialusis pedagogas, atsižvelgdamas į individualius kiekvieno mokinio gebėjimus, kartu su tėvais (globėjais, rūpintojais) sudaro individualią ugdymo programą, konsultuoja tėvus (globėjus, rūpintojus);

177.7. mokiniui, turinčiam judesio ir padėties sutrikimų, mokymui namie rekomenduojama 1–2 valandas per savaitę skirti gydomajai mankštai;

177.8. tautinės mažumos kalba besimokančiam mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių ir ugdomam namie, lietuvių kalbai mokyti gali būti skiriamos papildomos 1–2 valandos per savaitę.

V SKIRSNIS. MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO POREIKIŲ IR BESIMOKANČIŲ PAGAL BENDROJO UGDYMO PROGRAMAS, UGDYMAS

178. Mokiniui, besimokančiam pagal bendrojo ugdymo programą (taip pat ir modifikuotą) ir turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 111 ar 151 punktuose dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičiumi, kuris gali būti koreguojamas iki 20 procentų. Bendras pamokų ir neformaliojo švietimo pamokų skaičius gali būti mažinamas ar didinamas 1–2 pamokomis.

179. Sutrikusios klausos mokiniui ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 111 ar 151 punktu:

179.1. atsižvelgiant į klausos netekimo laiką, kalbos išsivystymo lygį, turimus tarties įgūdžius ir gebėjimą bendrauti kalba, ugdymo plane specialiosios pamokos skiriamos tarčiai, kalbai ir klausai lavinti;

179.2. kurčio ir neprigirdinčio mokinio ugdymo plane turi būti skiriama: lietuvių gestų kalbai – 2–3 pamokos, lietuvių kalbai – 6–8 pamokos;

179.3. kurčias ir neprigirdintis mokomas totaliosios komunikacijos, žodiniu ar dvikalbiu metodu, atsižvelgiant į individualius mokinio gebėjimus ir tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimus;

179.4. 9–10 klasėse iš mokinio ugdymo(si) poreikius tenkinančių pamokų skiriamos 3 pamokos per savaitę individualizuotai ir diferencijuotai mokyti bei karjeros valdymo kompetencijoms ugdyti;

179.5. mokiniui tarties, kalbos mokymo ir klausos lavinimo specialiosioms pratyboms skiriama 5 klasėje 2 pamokos, 6–12 klasėse po 1 pamoką per savaitę, kochlearinių implantų naudotojams – po 2 pamokas per savaitę. Pratybų ir lietuvių kalbos pamokų turinys turi derėti. Pratybos 5 ir 6 klasėse rengiamos per lietuvių kalbos pamokas, kitose klasėse – ne pamokų metu.

180. Sutrikusios regos mokiniui sudaromas ugdymo planas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 111 ar 151 punktu. Ugdymo plane specialiosios pamokos ir specialiosios pratybos skiriamos:

180.1. silpnaregiui mokiniui, kuriam gresia pavojus apakti, individualioms pratyboms (iki ketverių metų) mokyti Brailio rašto skiriama 1–2 pamokos per savaitę, kursas gali būti intensyvinamas;

180.2. aklam (regėjimo aštrumas nuo šviesos pojūčio iki 0,04) ir silpnaregiui (regėjimo aštrumas 0,05–0,1) mokiniui regėjimui lavinti galima skirti 1–2 pamokas per savaitę (turint mokymo lėšų). Šis kursas gali būti intensyvinamas;

180.3. tiflopedagoginė pagalba, teikiama aklam ir žymią silpnaregystę (regėjimo aštrumas su korekcija geriau matančia akimi nuo 0,05 iki 0,1) turinčiam mokiniui, besimokančiam pagal pagrindinio ugdymo programą, yra privaloma;

180.4. neregintam mokiniui mobilumo lavinimo individualioms pratyboms skiriama po 1 pamoką per savaitę. Šios pamokos gali būti skiriamos ir kasdienio gyvenimo bei komunikaciniams įgūdžiams ugdyti.

181. Kurčneregio mokinio ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 186 punktu. Ugdyti kurčneregį gali tiflopedagogas arba surdopedagogas pagal mokinio individualią ugdymo programą.

182. Sutrikusios kalbos ir kitų komunikacijos sutrikimų turinčiam mokiniui ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 111 ar 151 punktu. Ugdymo plane specialiosios pamokos skiriamos tarčiai, kalbai ir klausai lavinti:

182.1. specialiosioms pratyboms 5–8 klasėse skiriama po 2 pamokas trims mokiniams per savaitę, 9–10 klasėse po 0,5 pamokos mokiniui kalbai ir komunikacijai lavinti;

182.2. mokiniui, bendraujančiam alternatyviosios komunikacijos būdu, tarties, kalbos ir komunikacijos lavinimo specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse skiriama po 0,5–1 pamoką per savaitę mokyti individualiai ar diferencijuotai.

183. Judesio ir padėties sutrikimų turinčiam mokiniui ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 111 ar 151 punktu. Ugdymo plane specialiosios pamokos turėtų būti skiriamos gydomajai kūno kultūrai, sensomotorikai lavinti, kompiuteriniams įgūdžiams formuoti, komunikaciniams gebėjimams ugdyti:

183.1. individualioms gydomosios kūno kultūros pratyboms skiriama 1–2 pamokos per savaitę mokiniui, sergančiam cerebriniu paralyžiumi ar turinčiam judesio ir padėties sutrikimų (išskyrus lengvus);

183.2. mokiniui, bendraujančiam alternatyviosios komunikacijos būdu, 5–10 klasės tarties, kalbos ir komunikacijos lavinimo specialiosios pratybos gali būti integruojamos į komunikacinės ir pažintinės veiklos, lietuvių kalbos pamokas. Pratybų ir komunikacinės, pažintinės veiklos, lietuvių kalbos pamokų turinys turi derėti;

183.3. 4–8 mokinių grupei gali būti skiriamos 2–3 gydomosios kūno kultūros pamokos per savaitę.

VI SKIRSNIS. MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO POREIKIŲ IR BESIMOKANČIŲ PAGAL PRITAIKYTAS BENDROJO UGDYMO PROGRAMAS, UGDYMAS

184. Mokiniui, besimokančiam pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą ir turinčiam nežymų intelekto sutrikimą, ugdymo planas sudaromas:

184.1. besimokančiam pagal pagrindinio ugdymo pritaikytą programą ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 111 punkte nurodytu dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičiumi, gali būti koreguojamas iki 25 procentų;

184.2. besimokančiam pagal vidurinio ugdymo pritaikytą (adaptuotą) programą mokiniui ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 152 punktu;

184.3. technologijų dalyko gali būti siūloma tik viena technologijų programa arba technologijų kryptis;

184.4. specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse skiriama po 0,5–1 pamoką per savaitę mokiniui, turinčiam kompleksinių negalių, įvairialypių raidos sutrikimų, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo sutrikimų.

185. Mokiniui, besimokančiam pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą ir turinčiam vidutinį intelekto sutrikimą, ugdymo planas sudaromas:

185.1. integruotai besimokančiam pagal pagrindinio ugdymo pritaikytą programą mokykla sudaro mokinio individualų ugdymo planą, vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 111 punkte nurodytu dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičiumi, kuris gali būti koreguojamas iki 30 procentų;

185.2. besimokančiam klasėje ar mokykloje, skirtoje mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, – vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 186 punktu, ugdymą organizuojant atskiromis veiklos sritimis;

185.3. specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse skiriama po 1 pamoką per savaitę mokiniui, bendraujančiam alternatyviosios komunikacijos būdu. Tarties, kalbos ir komunikacijos lavinimo specialiosios pratybos gali būti integruojamos į komunikacinės ir pažintinės veiklos, lietuvių kalbos pamokas. Pratybų ir komunikacinės, pažintinės veiklos, lietuvių kalbos pamokų turinys turi derėti.

186. Mokiniui, besimokančiam pagal pagrindinio ugdymo pritaikytą programą ir turinčiam žymų ir labai žymų intelekto sutrikimą, ugdymas organizuojamas veiklomis pagal lentelėje nurodytą pamokų skaičių atskiriems ugdymo metams (klasei). Šios veiklos mokytojo nuožiūra gali būti jungiamos, keičiamos atsižvelgiant į mokinio poreikius, sveikatą:

Ugdymo metai, klasė	5–6	7–8	9–10	Iš viso per 6 ugdymo metus
Veiklos sritis				
Dorinis ugdymas	2	2	2	6
Komunikacinė veikla ¹ arba Kalbos ir bendravimo ugdymas ²	8–10	8–10	8–10	24–30
Pažintinė veikla	8–10	8–10	8–10	24–30
Orientacinė veikla	6–8	6–8	6–8	18–24
Meninė veikla	8–9	8–9	8–9	24–27
Fizinė veikla	4–9	4–9	4–9	12–27
Pamokos mokinių ugdymo poreikiams tenkinti				
Pamokos mokinių specialiesiems ugdymosi poreikiams tenkinti: Specialioji veikla ³				
Gydomoji kūno kultūra	4–10	4–16	4–16	12–42
Regos lavinimas				
Klausos lavinimas				
Komunikacinių gebėjimų ugdymas				
Pažintinių gebėjimų ugdymas				
Minimalus mokinio pamokų skaičius	20/20	20/20	20/20	120
Maksimalus mokinio pamokų skaičius	24/24	26/26	26/26	152
Neformalusis švietimas	4	4	4	12

Pastabos:

¹ kai ugdymas organizuojamas tautinės mažumos kalba, lietuvių kalbai ugdyti turi būti skiriama ne mažiau laiko nei gimtajai kalbai;

² veikla, skiriama kurtiems ir neprigirdintiems vaikams (jį sudaro gestų kalba, sakinė ir rašytinė lietuvių kalba) ar vaikams, bendraujantiems ne verbaline, o alternatyviosios komunikacijos būdu;

³ skiriama sutrikusioms funkcijoms lavinti, specialiajai pagalbai teikti atsižvelgiant į mokinio sutrikimų pobūdį.

186.1. mokiniui, sergančiam cerebriniu paralyžiumi, turinčiam judesio ir padėties sutrikimų (išskyrus lengvus), gydomosios kūno kultūros specialiosioms pratyboms skiriama po 2 pamokas per savaitę;

186.2. mokiniui, turinčiam kompleksinių negalių, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo sutrikimų, specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse skiriama po 1 pamoką per savaitę naudojimosi kompiuteriu ir specialiosiomis mokymo priemonėmis įgūdžiams formuoti, pažinimo funkcijoms lavinti, kalbiniams ir komunikaciniams gebėjimams ugdyti;

186.3. 5–10 klasių mokiniui, bendraujančiam alternatyviosios komunikacijos būdu, tarties, kalbos ir komunikacijos lavinimo specialiosios pratybos gali būti integruojamos į komunikacinės ir pažintinės veiklos, lietuvių kalbos pamokas. Pratybų, komunikacinės ir pažintinės veiklų, lietuvių kalbos pamokų turinys turi derėti.

187. Socialinių įgūdžių (darbinio) ugdymo programai, skirtai vidutiniškai, žymiai ar labai žymiai sutrikusio intelekto mokiniui, įgyvendinti skiriamų valandų skaičius per savaitę:

Ugdymo metai	I	II	III	Iš viso I–III mokymosi metais
Dalykai				
Bendrasis ugdymas	14	14	14	42
Komunikacinė veikla arba Kalbos ir bendravimo ugdymas ¹	3	3	3	9
Pažintinė veikla	2	2	2	6
Orientacinė veikla	2	2	2	6
Meninė veikla	4	4	4	12
Fizinė veikla	3	3	3	9
Mokinių specialiesiems ugdymosi poreikiams tenkinti skiriama veikla ²	14	16	16	46
Darbinio ugdymo veikla ³ Savarankiškumo ugdymas ⁴	14	16	16	46
Iš viso	28	30	30	88
Neformalusis švietimas	2	2	2	6

Pastabos:

Įvairių darbinio ugdymo ir / ar savarankiškumo ugdymo veiklos pamokų per savaitę skaičių galima keisti atsižvelgiant į mokinių gebėjimus, mokyklos galimybes, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokinių pageidavimus.

¹ veikla skiriama kurtiems ir neprigirdintiems vaikams (ją sudaro gestų kalba, sakytinė ir rašytinė lietuvių kalba) ir intelekto sutrikimų turintiems vaikams, bendraujantiems alternatyviosios komunikacijos būdu;

² mokykla planuoja ir organizuoja, atsižvelgdama į turimą ugdymo aplinką, mokinio galimybes ir poreikius;

³ veikla, skirta mokinių meniniams ir technologiniams darbams, buities kultūrai / savitvarkai, namų ruošai / namų ūkio darbams;

⁴ veikla, skirta pagrindinių funkcijų lavinimui, specialiųjų priemonių (ugdymui, skirtos techninės pagalbos priemonių, kompiuterinių technologijų, buities įrangos, buitinių įrankių) naudojimo ar kitų kasdienių savarankiškumą didinančių įgūdžių formavimui, orientacijai erdvėje, mobilumo įgūdžių ugdymui, alternatyviosios komunikacijos mokymui.

187.1. įgyvendindama darbinio ugdymo veiklas, mokykla gali ieškoti šiai veiklai organizuoti pritaikytų, atvirų visuomenei socialinėje erdvėje esančių aplinkų, socialinių partnerių, galinčių sudaryti sąlygas ir sukurti aplinką šioms veikloms vykdyti, bendradarbiaudama su kitomis mokyklomis ieškoti universalaus dizaino įstaigų, galinčių padėti vykdyti šias veiklas;

187.2. logopedinėms arba kitoms specialiosioms pratyboms skiriamos 2 pamokos 3 mokiniams per savaitę;

187.3. individualioms gydamosios kūno kultūros pratyboms gali būti skiriama iki 2 pamokų per savaitę mokiniui, sergančiam cerebriniu paralyžiumi, turinčiam judesio ir padėties sutrikimų;

187.4. veiklos gali būti integruojamos, jungiamos, keičiamos atsižvelgiant į mokinių ugdymosi poreikius, situacijas, dėl kurių koreguojamas ugdymo procesas.

VII SKIRSNIS. APAKUSIŲ 18 METŲ IR VYRESNIŲ ASMENŲ SOCIALINIS UGDYMAS

188. Apakusių 18 metų ir vyresnių asmenų socialinis ugdymas organizuojamas namie:

Ugdymo kryptys	Skiriama valandų per savaitę
Brailio rašto mokymas Orientacija erdvėje ir savarankiškas judėjimas Savitarnos, buitinių įgūdžių ugdymas Kompiuterinis raštingumas	4

188.1. apakusį 18 metų ir vyresnį asmenį namie moko tiflopedagogas;

188.2. ugdymo kryptys parenkamos ir ugdymo planas sudaromas atsižvelgiant į apakusio asmens gebėjimus ir pageidavimus;

188.3. Brailio raštui mokyti skiriama iki 60 val., orientacijos erdvėje ir savarankiško judėjimo įgūdžiams – iki 90 val., savitarnos ir buitiniams įgūdžiams lavinti – iki 60 val.

VI skyrius. Suaugusiųjų bendrojo ugdymo programų įgyvendinimas

I SKIRSNIS. SUAUGUSIŲJŲ BENDROJO UGDYMO PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMO BENDROSIOS NUOSTATOS

189. Besimokantiesiems pagal suaugusiųjų pradinio, suaugusiųjų pagrindinio ir suaugusiųjų vidurinio ugdymo programas mokymosi procesas prasideda rugsėjo 1 dieną ir trunka:

189.1. 2011–2012 mokslo metais 1–11 (gimnazijų I–III) klasių mokiniams – 35 savaites, ugdymo proceso pabaiga 2012-05-25; 12 (gimnazijų IV) klasių mokiniams – 34 savaites, ugdymo proceso pabaiga 2012-05-18;

189.2. 2012–2013 mokslo metais 1–11 (gimnazijų I–III) klasių mokiniams – 35 savaites, ugdymo proceso pabaiga 2013-05-24; 12 (gimnazijų IV) klasių mokiniams – 34 savaites, ugdymo proceso pabaiga 2013-05-17.

190. Ugdymosi procesas pagal suaugusiųjų pradinio ir pagrindinio ugdymo programas mokyklos sprendimu gali būti skirstomas trimestrais arba pusmečiais, pagal suaugusiųjų vidurinio ugdymo programą – pusmečiais. Nustatoma trimestrų trukmė:

190.1. 2011–2012 mokslo metais 1–10 (gimnazijų I–II) klasių mokiniams: pirmas trimestras – 2011-09-01–2011-11-30; antras trimestras – 2011-12-01–2012-02-29; trečias trimestras – 2012-03-01–2012-05-25;

190.2. 2012–2013 mokslo metais 1–10 (gimnazijų I–II) klasių mokiniams: pirmas trimestras – 2012-09-01–2012-11-30; antras trimestras – 2012-12-03–2013-02-28; trečias trimestras – 2013-03-01–2013-05-24.

190.3. Rekomenduojama pusmečių trukmė:

190.3.1. 2011–2012 mokslo metais 11–12 (gimnazijų III–IV) klasių mokiniams pirmas pusmetis – 2011-09-01–2011-12-23; antras pusmetis 11 (gimnazijų III) klasių mokiniams 2012-01-09–2012-05-25; 12 (gimnazijų IV) klasių mokiniams 2012-01-09–2012-05-18;

190.3.2. 2012–2013 mokslo metais 11–12 (gimnazijų III–IV) klasių mokiniams pirmas pusmetis – 2012-09-01–2012-12-23; antras pusmetis 11 (gimnazijų III) klasių mokiniams 2013-01-07–2013-05-24, 12 klasių (IV gimnazijų) klasių mokiniams 2013-01-07–2013-05-17.

191. Suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančių švietimo įstaigų mokiniams skiriamos žiemos (Kalėdų), pavasario (Velykų) ir vasaros atostogos. Rudens atostogų neskiriama.

192. Suaugusiųjų, besimokančiųjų pagal Savarankiško mokymosi tvarkos aprašą ir Neakivaizdinio mokymosi tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. ISAK-1757 (Žin., 2007, Nr. 95-3859), konsultacijos ir įskaitos mokyklos sprendimu, suderintu savivaldybės mokykloje (biudžetinė įstaiga) su savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu, gali būti organizuojamos atostogų metu.

193. Suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančių švietimo įstaigų suaugusiųjų klasės gali būti komplektuojamos kelis kartus per mokslo metus.

194. Išlyginamųjų klasių besimokantiems suaugusiesiems nesteigiama.

194.1. Suaugusių asmenų anksčiau įgytas išsilavinimas prilyginamas pagrindiniam išsilavinimui pagal Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 20 d. įsakymą Nr. ISAK-661 „Dėl išsilavinimo prilyginimo“ (Žin., 2005, Nr. 53-1806).

194.2. Suaugę asmenys, siekiantys pakartotinai mokytis kai kurių pradinio, pagrindinio ar vidurinio ugdymo programos dalykų, dalykų, kurių nebuvo ugdymo programose ar individualiame ugdymo plane asmeniui mokantis, ar likviduoti ugdymo programų dalykų išskolinimus, mokosi pagal Modulinio mokymosi tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. ISAK-1756 (Žin., 2007, Nr. 95-3858), ir mokymosi savarankiškai tvarką.

194.3. Suaugusiesiems, nemokantiems valstybinės kalbos ir norintiems tęsti mokymąsi Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose, ugdymas organizuojamas vadovaujantis Užsieniečių ir Lietuvos Respublikos piliečių, atvykusių ar grįžusių gyventi ir dirbti Lietuvos Respublikoje, vaikų ir suaugusiųjų ugdymo išlyginamosiose klasėse ir išlyginamosiose mobiliosiose grupėse tvarkos aprašu.

195. Suaugusiųjų mokymąsi nuotoliniu būdu reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatyta savarankiško mokymosi tvarka ir Neakivaizdinio mokymosi tvarkos aprašo nuostatos.

196. Suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančių švietimo įstaigų mokiniai, besimokantys pagal suaugusiųjų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, vietoj technologijų dalyko kurso gali rinktis savo poreikius atitinkančią formaliojo profesinio mokymo programą.

197. Neformaliojo švietimo valandos suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančių švietimo įstaigų suaugusiųjų klasėse gali būti skiriamos pasirinktoms saviraiškos programoms: meniniams, kalbiniams, sportiniams, sveikatos ugdymo, moksliniams, technologiniams, socialiniams, komunikacinių technologijų ir kitokiems mokinių gebėjimams ugdyti, mokiniams konsultuoti, neformaliajam švietimui.

198. Kitos Bendruosiuose ugdymo planuose išdėstytos bendrosios nuostatos, ugdymo programų vykdymo bendrosios nuostatos suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančiose švietimo įstaigose taikomos tiek, kiek neprieštarauja Suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimo dalyje išdėstytoms nuostatom.

II SKIRSNIS. SUAUGUSIŲJŲ BENDROJO UGDYMO PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

199. Mokyti pagal suaugusiųjų pradinio ir/ar pagrindinio ugdymo programą priimami asmenys, siekiantys įgyti pradinį ir / ar pagrindinį išsilavinimą, ir asmenys, įgiję pagrindinį išsilavinimą ir pagal Savarankiško mokymosi tvarkos aprašą ir Modulinio mokymosi tvarkos aprašą pageidaujantys mokyti dalykų ar dalykų modulių pakartotinai arba dalykų ar dalykų modulių, kurių nesimokė pagal anksčiau baigtas ugdymo programas.

200. Socialinė veikla suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančių švietimo įstaigų suaugusiųjų klasių mokiniams, besimokantiems pagal pagrindinio ugdymo programą, neprivaloma.

201. 18 metų ir vyresnis suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančių švietimo įstaigų suaugusiųjų klasių mokinys, besimokantiss pagal pradinio ir pagrindinio ugdymo programas, gali nesimokyti menų dalykų ir kūno kultūros. Mokiniui, nepasirinkusiam kūno kultūros ar menų, šių dalykų pamokos gali būti skiriamos pagal mokinio poreikius kitiems pasirinktiems dalykams mokytis.

202. 18 metų ir vyresnis suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančių švietimo įstaigų suaugusiųjų klasių mokinys, besimokantis pagal pagrindinio ugdymo programos I dalį (5–8 klasės), gali nesimokyti technologijų dalyko.

203. 18 metų ir vyresniam suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančių švietimo įstaigų suaugusiųjų klasių mokiniui, besimokančiam pagal pagrindinio ugdymo antrosios dalies programas (9–10 klasės), mokyklos vietoj Bendrosiose programose numatytų technologijų dalykų gali siūlyti rinktis kitus mokinio mokymosi poreikius atitinkančius technologijų modulius, integruotus technologijų modulius ar pan.

204. Dalykai ir jiems skiriamų savaitinių pamokų skaičius suaugusiųjų pradinio ugdymo programoms vykdyti:

Dalykų sritys, dalykai	1–2 klasės	3–4 klasės	Pradinio ugdymo programa (1–4 klasės)
Dorinis ugdymas (tikiyba arba etika)	2	2	4
Kalbos:			
Lietuvių kalba (gimtoji)	12	12	24
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų)	12	12	24 ¹
Lietuvių kalba (valstybinė)	2	4	6 ¹
Užsienio kalba		3	3
Matematika	6	6	12
Pasaulio pažinimas	2	2	4
Dailė ir technologijos	2	2	4
Kūno kultūra	2	2	
Minimalus mokinio privalomų pamokų skaičius	1 kl. – 11 2 kl. – 11; 13 ¹	3 kl. – 11; 13 ¹ 4 kl. – 14; 16 ¹	47; 53 ¹
Pamokos mokinio ugdymo poreikiams			4
Maksimalus mokinio pamokų skaičius	1 kl. – 13 2 kl. – 13; 15 ¹	3 kl. – 13; 15 ¹ 4 kl. – 16; 18 ¹	55; 61

Pastaba.¹ mokyklose tautinės mažumos kalba.

205. Dalykai ir jiems skiriamų savaitinių pamokų skaičius suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programoms įgyvendinti:

Dalykų sritys, dalykai	5–6 klasės	7–8 klasės	Pagrindinio ugdymo programos pirmoji dalis (5–8 klasės)	Pagrindinio ugdymo programos antroji dalis (9–10 klasės)	Pagrindinio ugdymo programa (5–10 klasės)
Dorinis ugdymas (tikiyba arba etika)	2	2	4	2	6
Kalbos:					
Lietuvių kalba (gimtoji)	8	8	16	8	24
Gimtoji kalba	8	8	16	6	22
Lietuvių kalba (valstybinė)	8	8	16	8	24
Užsienio kalba (1-oji)	6;4 ¹	4	10;8 ¹	4	14;12 ¹
Užsienio kalba (2-oji)	2	4	6	4	10
Matematika	8	6	14	6	20
Gamtamokslinis ugdymas:					
Gamta ir žmogus	2		2		2
Biologija		2	2	3	5
Fizika		2	2	2	4
Chemija		1	1	2	3
Informacinės technologijos	1	1	2	2	4
Socialinis ugdymas:					
Istorija	2	2	4	2	6
Pilietiškumo pagrindai				1	1
Geografija	1	2	3	2	5
Ekonomika				1	1
Meninis ir technologinis ugdymas, kūno kultūra:					
Dailė ir technologijos					
Dailė	2	2	4	2	6
Muzika	2	2	4	2;1*	6;5*
Technologijos	4	3	7	2,5	9,5

Dalykų sritys, dalykai	5–6 klasės	7–8 klasės	Pagrindinio ugdymo programos pirmoji dalis (5–8 klasės)	Pagrindinio ugdymo programos antroji dalis (9–10 klasės)	Pagrindinio ugdymo programa (5–10 klasės)
Kūno kultūra	2	1	3	1	4
Žmogaus sauga		1	1		1
Pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai					
Minimalus mokinio privalomų pamokų skaičius	5 – 18; 21 ¹ 6 klasėje – 20, 21 ¹	7 – 18; 21 ¹ 8 klasėje – 22; 23 ¹	78; 86 ¹	9 22; 23 ¹ 10 klasėje – 22; 23 ¹	121; 132 ¹
Pamokos mokinių ugdymo poreikiams tenkinti	4;	5; 1 ¹	9; 1 ¹	6; 6 ¹	15; 7 ¹
Maksimalus mokinio pamokų skaičius	5 – 21 ir 6 klasėje – 21	7 – 21 ir 8 klasėje – 24	87	9 – 25; 26 ¹ ir 10 klasėje – 25; 26 ¹	135–150
Neformalusis švietimas	0–4; (70;70)	0–4; (70;70)	0–8; (280)	0–5; (175)	
Projektinė veikla				0-2	

Pastaba. ¹ mokyklose tautinės mažumos kalba.

206. Suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programai įgyvendinti 5–6 ir 6–7 jungtinėse klasėse gali būti skiriamos 29 pamokos per savaitę (minimalus pamokų skaičius per savaitę – 26, neformaliajam švietimui – 2); 7–8 jungtinėse klasėse – 31 pamoka per savaitę (minimalus pamokų skaičius – 28, neformaliajam švietimui – 2).

III SKIRSNIS. SUAUGUSIŲJŲ VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

207. Mokytis pagal suaugusiųjų vidurinio ugdymo programą priimami asmenys, siekiantys įgyti vidurinę išsilavinimą, ir asmenys, įgiję vidurinę išsilavinimą ir pagal Savarankiško mokymosi tvarkos aprašą ir Modulinio mokymosi tvarkos aprašą pageidaujantys mokytis dalykų ar dalykų modulių pakartotinai arba dalykų ar dalykų modulių, kurių nesimokė pagal anksčiau baigtas ugdymo programas.

208. 11 klasėje mokinyi renkasi vieną dalyką iš menų, technologijų ar integruotą menų ir technologijų kursą.

209. Suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programos vykdančių švietimo įstaigų suaugusiųjų klasių mokinyi 11 klasėje privalomąją užsienio kalbą renkasi pats.

210. Suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programos vykdančios švietimo įstaigos į vidurinio ugdymo programą gali įtraukti profesinio mokymo programos modulius.

211. Suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programos vykdančių švietimo įstaigų suaugusiųjų klasės mokinyi dalį vidurinio ugdymo programos mokosi individualiai.

212. Suaugusiųjų vidurinio ugdymo dalykų programos bendrojo ir išplėstinio kursų apimtis valandomis prilyginama dalykų vidurinio ugdymo programų bendrojo ir išplėstinio kursų apimčiai pagal Vidurinio ugdymo programos aprašą.

213. Dalykai ir jiems skiriamų pamokų skaičius suaugusiųjų vidurinio ugdymo programai įgyvendinti (lentelėje nurodoma dvejų mokslo metų savaitinių pamokų suma. Programos apimties skiltyje nurodoma kurso apimtis valandomis, o skliaustuose – klasėje dėstomų valandų ir individualaus mokymosi valandų skaičius):

Ugdymo sritys, dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui	Pamokų skaičius		Pamokų skaičius (neakivaizdiniu būdu)		Valandų skaičius dalyko kursui	
		bendrasis kursas / kalbos mokėjimo lygis	išplėstinis kursas / kalbos mokėjimo lygis	bendrasis kursas / kalbos mokėjimo lygis	išplėstinis kursas / kalbos mokėjimo lygis	bendrasis kursas	išplėstinis kursas
Dorinis ugdymas:	2 ¹						–
Tikyba		2	–	0,5	–	69	
Etika		2	–	0,5	–	69	–
Kalbos:							
Lietuvių kalba (gimtoji)	6	6	8	3	4	276 (207 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)	346 (276 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)
Lietuvių kalba ir literatūra ³	6	6	8	3	4	276 (207 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)	346 (276 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)
Gimtoji kalba ³	6	6	8	3	4	276 (207 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)	346 (276 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)
Lietuvių (valstybinė) kalba ³	6	6	8	2	3	276 (207 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)	346 (276 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)
Lietuvių kalba ir literatūra ⁵	8	8	9	3	4	346 (276 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)	448 (310 kurso valandų ir 138 ind. mokymosi)
Užsienio kalba (1-oji)	5	5	6	2	3	207 (173 kurso valandos ir 34 ind. mokymosi)	276 (207 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)
Užsienio kalba (privaloma) ⁴		5		2		207 (173 kurso valandos ir 34 ind. mokymosi)	
Užsienio kalba (2-oji)		3	5	1	2	138 (104 kurso valandos ir 34 ind. mokymosi)	207 (173 kurso valandos ir 34 ind. mokymosi)
Užsienio kalba (pasirenkama) ⁴		5		2		207 (173 kurso valandos ir 34 ind. mokymosi)	
Socialinis ugdymas:	2 ¹						
Istorija		2	4	1,25	2	138 (69 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)	207 (138 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)
Geografija		2	4	1,25	2	138 (69 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)	207 (138 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)
Integruotas istorijos ir geografijos kursas		2	–	1,25	–	138 (69 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)	–
Matematika	5	5	8	2	4	207 (173 kurso valandos ir 34 ind. mokymosi)	310 (276 kurso valandos ir 34 ind. mokymosi)
Informacinės technologijos		2	3	0,5	1	69 (69 kurso valandos)	138 (104 kurso valandos ir 34 ind. mokymosi)
Gamtamokslinis ugdymas:	2 ¹						

Ugdymo sritys, dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui	Pamokų skaičius		Pamokų skaičius (neakivaizdiniu būdu)		Valandų skaičius dalyko kursui	
		bendrasis kursas / kalbos mokėjimo lygis	išplėstinis kursas / kalbos mokėjimo lygis	bendrasis kursas / kalbos mokėjimo lygis	išplėstinis kursas / kalbos mokėjimo lygis	bendrasis kursas	išplėstinis kursas
Biologija		2	4	1,25	2	138 (69 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)	207 (138 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)
Fizika		2	4	1,25	2	138 (69 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)	242 (138 kurso valandos ir 104 ind. mokymosi)
Chemija		2	4	1,25	2	138 (69 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)	207 (138 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)
Integruotas gamtos mokslų kursas		2	–	1,25	–	138 (69 kurso valandos ir 69 ind. mokymosi)	–
Menai, technologijos, integruotas menų ir technologijų kursas	1,5 ¹						
Menai:						138 (52 kurso valandos ir 86 ind. mokymosi)	207 (69 kurso valandos ir 138 ind. mokymosi)
Dailė		1,5	2	0,5	1,5		
Muzika		1,5	2	0,5	1,5		
Teatras		1,5	2	0,5	1,5		
Šokis		1,5	2	0,5	1,5		
Kompiuterinės muzikinės technologijos		1,5	2	0,5	1,5		
Grafinis dizainas		1,5	2	0,5	1,5		
Fotografija		1,5	2	0,5	1,5		
Filmų kūrimas		1,5	2	0,5	1,5		
Integruotas menų ir technologijų kursas		1,5	2	0,5	1,5	138 (52 kurso valandos ir 86 ind. mokymosi)	207 (69 kurso valandos ir 138 ind. mokymosi)
Technologijos:						138 (52 kurso valandos ir 86 ind. mokymosi)	207 (69 kurso valandos ir 138 ind. mokymosi)
Turizmas ir mityba		1,5	2	1	1,5		
Statyba ir medžio apdirbimas		1,5	2	1	1,5		
Tekstilė ir apranga		1,5	2	1	1,5		
Taikomasis menas, amatai ir dizainas		1,5	2	1	1,5		
Verslas ir vadyba ir mažmeninė prekyba		1,5	2	1	1,5		
Kitos technologijų kryptys		1,5	2	1	1,5		
Kūno kultūra:	1,5 ¹						
Bendroji kūno kultūra		1,5	2	0,5	1,5	138 (52 kurso valandos ir 86 ind. mokymosi)	276 (69 kurso valandos ir 207 ind. mokymosi)

Ugdymo sritys, dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui	Pamokų skaičius		Pamokų skaičius (neakivaizdiniu būdu)		Valandų skaičius dalyko kursui	
		bendrasis kursas / kalbos mokėjimo lygis	išplėstinis kursas / kalbos mokėjimo lygis	bendrasis kursas / kalbos mokėjimo lygis	išplėstinis kursas / kalbos mokėjimo lygis	bendrasis kursas	išplėstinis kursas
Pasirinkta sporto šaka		1,5	–	0,5	–	138 (52 kurso valandos ir 86 ind. mokymosi)	
Žmogaus sauga		0,5 ²	–	–	–		
Pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai							
Projektinė veikla / brandos darbas							
Privalomi bendrojo kurso dalykai	25; 31 ³ 33 ⁴			12;15 ³	12;15 ³		
Mokinio pasirinktas mokymo turinys		20;14 ³ 12 ⁴	20;14 ³ 12 ⁴	10;7	10;7 ³		
Minimalus mokinio pamokų skaičius	Stacionariuoju būdu besimokantiejiems – 19;20 ³ pamokų per savaitę, neakivaizdiniu būdu – 9 grupinės konsultacijos per savaitę						
Maksimalus mokinio pamokų skaičius	Stacionariuoju būdu besimokantiejiems – 23;24 ³ pamokos per savaitę, neakivaizdiniu būdu – 11 grupinių konsultacijų per savaitę						
Neformalusis švietimas	Stacionariuoju būdu besimokantiejiems – 6 valandos (3 – 11 kl. ir 3 – 12 kl.) per savaitę (105 valandos – 11 kl. ir 102 valandos – 12 kl. per metus) neakivaizdiniu būdu besimokantiejiems – 2 valandos per savaitę (1 – 11 kl. ir 1 – 12 kl.) (35 valandos – 11 kl. ir 34 valandos – 12 kl.)						
Pamokos laikinosioms (mobilioms) grupėms	14 valandų per savaitę per dvejus metus besimokantiejiems stacionariuoju būdu, 6 valandos per savaitę per dvejus metus besimokantiejiems neakivaizdiniu būdu						

Pastabos: ¹ renkasi mokinius; ² integruojama į dalykų mokymo turinį; ³ mokyklose tautinės mažumos kalba; ⁴ pradedantiems mokyti pagal vidurinio ugdymo bendrąsias programas ir tęsiantiems dalyko mokymąsi 2012–2013 mokslo metais; ⁵ mokyklose tautinės mažumos kalba pradedantiems mokyti pagal vidurinio ugdymo bendrąsias programas ir tęsiantiems dalyko mokymąsi 2012–2013 mokslo metais.

IV SKIRSNIS. SUAUGUSIŲJŲ PRADINIO, PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS MODULINIŲ BŪDU

214. Suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančios švietimo įstaigos sudaro sąlygas mokiniui mokyti modulinio būdu pagal Modulinio mokymosi tvarkos aprašą. Moduliniu būdu gali būti mokomasi vieno, kelių ar visų pradinio, pagrindinio ar vidurinio ugdymo programos dalykų.

215. Suaugusiųjų pradinio ugdymo programos įgyvendinimas besimokantiejiems modulinio būdu:

Dalykai	Moduliai ir mokymosi metai				Iš viso valandų
	1	2	3	4	
Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	34	34	34	34	136
Kalbos:					
Lietuvių kalba (gimtoji) arba gimtoji kalba	204	204	204	204	816
Užsienio kalba				68	68
Matematika	102	102	102	102	408
Pasaulio pažinimas	34	34	34	34	136

Dalykai	Moduliai ir mokymosi metai				Iš viso valandų
	1	2	3	4	
Meninis ir technologinis ugdymas, kūno kultūra:					
Dailė ir technologijos	34	34	34	34	136
Muzika					
Kūno kultūra	34	34	34	34	136

216. Suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas besimokantiems modulinio būdu:

Dalykai	Mokymosi metai	Valandų skaičius
Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	1	34
	2–6	37
Lietuvių kalba (gimtoji) arba gimtoji kalba	1	136
	2–6	148
Lietuvių kalba (valstybinė) ¹	1	136
	2–6	148
Užsienio kalba (1-oji)	1	68
	2–6	74
Užsienio kalba (2-oji)	1	68
	2–6	74
Matematika	1	102
	2–6	111
Biologija	1–4	37
Fizika	1–2	37
	3–4	74
Chemija	1	74
	2	37
	3	74
Informacinės technologijos	1-2	37
	3-4	37
	5-6	37
Istorija	1	68
	2–6	74
Pilietiškumo pagrindai	6	37
Gamta ir žmogus	1-2	37
Geografija	1	34
	2–4	37
	5	74
Ekonomika	6	37
Dailė	1	34
	2–6	37
Muzika	1	34
	2–6	37
Technologijos	1–3	74
	4	37
	5–6	68
Pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai		

Pastaba. ¹ mokyklose tautinės mažumos kalba.

217. Vidurinio ugdymo bendrosios programos įgyvendinimas besimokantiesiems modulinio būdu. Dalykai ir jiems skiriamų valandų skaičius:

Dalykų sritys, dalykai	11–12 klasių kurso moduliai	
	mokymosi metai	valandų skaičius
Dorinis ugdymas (tikiyba arba etika)	1–2	32
Lietuvių kalba (gimtoji) ir gimtoji kalba	1–2	97
Lietuvių kalba ir literatūra	1–2	97
Lietuvių kalba (valstybinė)	1–2	65
Lietuvių kalba ir literatūra ¹	1–2	128
Užsienio kalba (1-oji)	1–2	65
Užsienio kalba (privaloma) ²	1–2	65
Užsienio kalba (2-oji)	1–2	48
Užsienio kalba (pasirenkama) ²	1–2	65
Matematika	1	65
	2	97
Biologija	1–2	32
Fizika	1	32
	2	65
Chemija	1–2	32
Informacinės technologijos	1–2	32
Istorija	1–2	32
Geografija	1–2	32
Dailė	1	32
	2	16
Muzika	1	32
	2	16
Teatras	1	32
	2	16
Šokis	1	32
	2	16
Technologijos	1	32
	2	16
Bendroji kūno kultūra	1	32
	2	16
Pasirinkta sporto šaka	1	32
	2	16
Pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai		

Pastabos: ¹ mokyklose tautinės mažumos kalba pradėdantiems mokytis pagal vidurinio ugdymo bendrąsias programas ir tęsiantiems dalyko mokymąsi 2012–2013 mokslo metais; ² pradėdantiems mokytis pagal vidurinio ugdymo bendrąsias programas ir tęsiantiems dalyko mokymąsi 2012–2013 mokslo metais.

218. Vidurinio ugdymo programos moduliams yra nurodomos kaip bendrajam kursui ir pasirenkamajam dalykui skirtos valandos.

219. Išplėstiniam kursui mokytis modulio valandų skaičius papildomas valandomis, nurodytomis Bendrųjų ugdymo planų 216 punkte. Valandos dauginamos iš 34 ir vienodai dalijamos kiekvienam moduliui.

V SKIRSNIS. SUAUGUSIŲJŲ PRADINIO, PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS NEAKIVAIZDINIU BŪDU

220. Suaugusiųjų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programos vykdančios švietimo įstaigos sudaro sąlygas mokiniui mokytis neakivaizdiniu būdu pagal Neakivaizdinio mokymosi tvarkos aprašą.

221. Suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas besimokantiesiems neakivaizdiniu būdu (grupinės ir individualios konsultacijos):

Dalykų sritys, dalykai	Grupinės konsultacijos						
	5 klasė	6 klasė	7 klasė	8 klasė	9 klasė	10 klasė	Iš viso
Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	1,5
Lietuvių kalba (gimtoji) ir gimtoji kalba	1,5–2	1,5–2	1,5–2	1,5–2	1,5–2	1,5–2	9–12
Lietuvių kalba (valstybinė)	1–1,5	1–1,5	1–1,5	1–1,5	1–1,5	1–1,5	6–9
Užsienio kalba (1-oji)	1–1,5	1–1,5	1–1,5	1–1,5	1–1,5	1–1,5	6–9
Užsienio kalba (2-oji)		0,5–1	0,5–1	0,5–1	0,5–1	0,5–1	2,5–5
Matematika	1,25–1,5	1,25–1,5	1,25–1,5	1,25–1,5	1,25–1,5	1,25–1,5	7,5–9
Ekonomika					0,25		0,25
Biologija	0,5	0,5	0,5	0,5–1	0,5–1	0,5–1	3–5
Fizika			0,5	0,75–1	0,75–1	0,75–1	2,75–4
Chemija				0,75–1	0,75–1	0,75–1	2,25–3
Informacinės technologijos	0,5	0,5			(0,5)	(0,5)	1,75–2
Istorija	0,5	0,5	0,5	0,5–1	0,5–1	0,5–1	3–5
Pilietiškumo pagrindai						0,25	0,25
Geografija		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
Dailė	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	1,5
Muzika	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	1,5
Technologijos	0,5	0,5	0,5	0,25	(0,25)	0,25	2,5
Pasirenkamieji dalykai							
Pamokos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti	1	1	1	1	1–1,75	1–2	6–7,75
Iš viso (grupinėms konsultacijoms)	8	9	9	10	11	11	58
	Individualus darbas						
Individualios konsultacijos	0–4	0–4	0–4	0–4	0–4	0–5	0–25
Projektai	0–1	0–1	0–1	0–1	0–1	0–2	0–7
Neformalusis švietimas					0–2 0–70	0–2 0–70	
Iš viso	4	4	4	4	4	5	25

222. Neakivaizdiniu būdu besimokančio mokinio vidurinio ugdymo programos dalykų individualioms konsultacijoms skiriama iki 8 savaitinių pamokų per dvejus mokslo metus.

223. Neakivaizdiniu būdu besimokančio mokinio grupinėms konsultacijoms skiriama iki 11 pamokų per savaitę.

224. Neakivaizdiniu būdu besimokantis mokinys laiko visų savo individualaus ugdymo plano dalykų įskaitas. Įskaitų skaičius yra toks, kiek pamokų per savaitę skiriama mokytis dalykui, tačiau įskaitų per mokslo metus negali būti mažiau negu trys, jei ugdymo procesas organizuojamas trimestrais, ir mažiau negu dvi, jei ugdymo procesas organizuojamas pusmečiais. Besimokantiesiems vidurinio ugdymo programos dalykų (išskyrus užsienio kalbas) pagal išplėstinį dalyko programos kursą įskaitų negali būti mažiau kaip aštuonios per dvejus mokslo metus.

2011–2013 METŲ PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ BENDRIEJI UGDYMO PLANAI

2011-06-30. Tiražas 3 000 egz.

Išleido Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, Geležinio Vilko g. 12, LT-01112 Vilnius

Spausdino UAB „Lodvila“, Sėlių g. 3A, LT-08125 Vilnius